

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
SREDA
17. FEB.
1993

Letnik XLVIII.
Štev. 7 (2691)

Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt

Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt

Cena: 8 šil.
40 tolarjev

P. b. b.

Na občnem zboru Zveze žena

Pust je živ kot še nikoli!

Pustni čas je v polnem teku; vrstijo se zabave, plesi, igre, srečolovi, tekmovanja... Še tako „priden“ obiskovalec teh družabnih prireditev bi ne zmožal obiskati vseh, zato vam tokrat na sliki predstavljamo slavno Filharmonijo iz Sveč. Poleg Big Banda iz Šmihela je to zagotovo druga največja glasbena pridobitev koroških Slovencev. Dodati pa je treba, da tudi pustna filharmonija zahteva veliko znanja in veliko vaj, a glasbenike je poplačalo navdušeno ploskanje sveške publike.

Višek parižanske razvratnosti v Svečah pa je bil čisto pravi can-can, proti temu je vsak show spodnjega perila marijin krožek. Tudi maskiranih je bilo veliko na plesu (plesali so ob zvokih odlične Zmede), med njimi tudi dve nuni. Nekateri si nekaj časa niso bili na jasnem, če sta pravi ali ne...

Povezovanje strank v Sloveniji

Združevanje strank je v Sloveniji na dnevnem redu. Slovenski krščanski demokrati se bodo povezali z Pirnatovimi Narodnimi demokrati, ki bodo v SKD dobili status krila stranke. Slovenska gospodarska stranka pa naj bi se pridružila gospodarskemu forumu SKD.

Združena lista pa je predstavila projekt povezovanja levo usmerjenih strank v stranko z delovnim imenom Združena socialdemokracija Slovenije. Ta naj bi nastala na združenem kongresu štirih strank Združene liste, ki naj bi bil predvidoma v marcu.

O združevanju razmišlja tudi Socialistična stranka Slovenije. Le to snubijo Socialdemokrati (Pučnik), Liberalni demokrati in Združena lista.

Glede na dejstvo, da se je Jelinčičeva Slovenska nacionalna stranka cepila, dobiva povezovalne desnosredinskih in levo-sredinskih strank večji pomen. Manjše število strank z natančnejšo politično usmeritvijo bo nedvomno prispevalo k večji preglednosti in stabilizaciji slovenskega političnega prizorišča, to pa se bo ne nazadnje poznalo tudi delu državnega zbora.

Bosta Amerika in Rusija našli rešitev za voz?!

Novi ameriški predsednik Clinton je napovedal ameriški mirovni načrt za Bosno. Imenoval je posebnega odposlanca Reginalda Bartholomew-a, katerega prva pot je bila v Rusijo. Z njo želi uskladiti ameriški mirovni načrt. S tem je Rusija, ki ima tradicionalno dobre stike s Srbi, dobila svojo vlogo pri reševanju balkanskega gordijskega voza. To je pomemben premik, kajti nekateri strokovnjaki menijo, da se je ob balkanski dezintegraciji odvijal interesni konflikt med Evropo in Ameriko. Amerika je

dolgo časa zagovarjala državno integriteto Jugoslavije, medtem ko je Evropska skupnost pod vplivom Nemčije zagovarjala dezintegracijo le-te. Motiv Nemčije naj bi bil v tem, da bi Evropa in znotraj nje Nemčija kot najmočnejša sila imela le majhne in odvisne države na svojem obrobju. Ravno ta način evropske integracije pa je hotela Amerika preprečiti oz. onemogočiti.

Očitno je, da Evropa ni bila zmožna rešiti balkanske krize. Očitno je tudi, da niti vse evropske države niso izvajale em-

barga proti Srbiji.

Amerika je prepuščala reševanje balkanske krize Evropi. Potem ko pa je postalo jasno, da ta tega ne zmore, je prevzela vajeti v svoje roke. Vključitev v reševanje balkanske krize daje tej spet status velesile.

Če je bil ameriški načrt dejansko usmerjen v to, da onemogoči evropsko integracijo pod dominantnim nemškim vplivom, bomo videli kar kamolu. Amerika in Rusija naj bi bili zmožni v najhitrejšem času vsaj ustaviti vojaško morijo v Bosni. Milošević Tudjman, Kara-

džić in Boban proti resni volji Amerike in Rusije ne morejo nadaljevati morije. Če imajo ta razmišljanja kako osnovo, potem spet enkrat pride jasno do izraza, da v svetovni politiki stotisoči mrtvih v interesu interesnih sfer ne igrajo nobene vloge. Naslednji dnevi in tedni bodo osvetlili ozadja balkanske krize.

Novi ameriški zunanji minister Christopher je prejšnji teden objavil načrt za razrešitev krize v petih točkah. Posebno Karadžić pričakuje več razumevanje za Srbe.

-an

Preberite:

- str. 2
ORF na Radišah
- str. 3
Občni zbor Zveze žena
- str. 4
Hortus Musicus bo nastopil v Šentjanžu
- str. 5
Jezikovni kotiček
- str. 6
Šmihelski lutkarji
- str. 7.
Prešernova proslava v Celovcu
- str. 8
Predstavitev Ljubljanskega sejma
- str. 9
Esej Jaše L. Zlobca

Kučanov novoletni sprejem za Slovence v zamejstvu

Pretekli petek sta priredila predsednik republike Slovenije Milan Kučan in zunanji minister Lojze Peterle tradicionalni sprejem za Slovence v zamejstvu. V svojem uvodnem govoru je Kučan poudaril, da v Sloveniji tvorijo tri najmočnejše stranke vlado, kar naj bi zagotovilo stabilnost vlade in ozdravitev gospodarstva. Kučan je poudaril, da bo Slovenija vprašanje manjšinskih pravic še naprej reševala z dvostranskimi sporazumi če enakopravnost manjšin ne bo upoštevana, pa tudi preko mednarodnih ustanov.

Zunanji minister Peterle je predstavil svojo pobudo, naj bi funkcijo nekdanjega ministra za Slovence po svetu, ki ga v novi vladi ni, prevzel državni sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve. Na ministrstvu naj bi se poleg tega oblikoval

poseben svetovalni organ, v katerega bi bili vključeni tudi predstavniki manjšin. O tej pobudi bo slovenska vlada še sklepala.

V imenu raznih organizacij Slovencev v treh sosednjih državah so spregovorili njihovi predstavniki. V imenu NSKS je spregovoril dr. Matevž Grile in predstavil model poenotenja obeh osrednjih organizacij. V imenu ZSO pa je dr. Marjan Sturm nakazal problematiko, da kljub poraščanju števila prijav k dvojezičnemu pouku jezikovno znanje pada. Sloveščina dobiva nivo potrošniške rabe. Dejal je, da položaj slovenske manjšine na Koroškem prav zaradi tega ni rožnat. Ugotovil je, da Slovenija manjšini najbolj lahko tako pomaga, da bo postala čimprej ekonomsko potentna in kulturno-politično zanimiva država.

Zveza slovenskih organizacij
Delovna skupnost avstrijske narodnosti v SPÖ
Renner-Institut BKS/VSSTÖ

vabijo na predavanje

dr. Petra Glotza

Kriva pot nacionalne države

Evropa iz vidika nemškega socialdemokrata

Četrtek, 25. 2. ob 20. uri
na celovski univerzi, predavalnica 1

Dr. Peter Glotz je podpredsednik bavarske SPD in član zveznega vodstva SPD. Glotz velja za socialdemokratskega misleca evropskega formata.

Slovo Heide Schmidt in peščice njenih tovarišev iz FPÖ predvidoma ne bo dramatično spremenilo avstrijskega političnega značaja. Trenutno Schmidt še točkuje zaradi svojega samozavestnega nastopa pri „okrogli mizi“ na avstrijski televiziji proti svojemu nekdanjemu voditelju Haiderju – kar se izraža v političnih anketah, izvedenih neposredno po tej diskusiji, ki ji pripisujejo 8–12% glasov pri morebitnih

KOMENTAR

FRANCIJA ZWITTER

Avstrijski liberalizem – kaj je to?

volitvah. Toda televizijski nastop Schmidtove bo kmalu pozabljen in prav tako se bodo tudi izgubili tisti potencialni volilci, ki so bili očarani nad obračunom, ki ga je vodila Heide Schmidt proti „ljubemu Jörgu“ („liebe Heide – lieber Jörg“). „Szenen einer Ehe“ je pred leti bil naslov uspešnega filma in takemu nastopu je bila priča avstrijska javnost pred televizorjem. Voyerji vseh političnih taborov so se lahko zadovoljevali ob javni ločitvi uspešnega para, ki se je razšel. Kar je Angležem ločitev Charlesa od Diane, je Avstrijcem ločitev Heide in Jörga.

Političnega potresa v Avstriji ta ločitev ne pomeni in bo kvečjemu zaposlovala ustavnopravne izvedence z vprašanjem, ali ima grupacija Schmidtove z imenom „liberalni forum“ status parlamentarnega kluba ali ne. Napetost se omejuje na ustavnopravna vprašanja. Izstop Heide Schmidt & Co je bilo pričakovati: ne zaradi nerešljivih ideoloških razlik in gledanj, temveč zaradi avtoritarnega ravnanja Haiderja, ki poleg sebe ne trpi niti najmilejših kritikov, kaj šele opozicije in še manj brihtnih glav.

Kdor zdaj računa z nastopom novega, celo uspešnega ali udarnega liberalnega tabora v Avstriji, se moti; in to predvsem iz dveh razlogov: prvič Heide Schmidt nikoli ni bila kaka posebna zastopnica liberalnih idej – če bi to bila, bi morala že pred leti zapustiti to stranko; drugič, ker v Avstriji enostavno ni več prostora za nekak „liberalen“ tabor.

Liberalizem v Avstriji je od svojega začetka bil obsojen na smrt: njegovi nosilci so bili od vsega začetka okuženi od nemškega nacionalizma in prav kmalu prešli v nemškonacionalni tabor, s Schönererjem na čelu; drugi del liberalizma, ki se z nem-

skim nacionalizmom ni mogel povsem spoprijazniti, se je našel v socialni demokraciji z Viktorjem Adlerjem na čelu, ki pa se nemškega nacionalizma tudi do današnjih dni ni mogel otrestiti; avstrijska socialna demokracija ga nosi s seboj kakor izvirni greh. Ekonomski nosilec liberalizma pa je bilo konec koncev (zlasti dunajsko) meščansko judovstvo, ki vsem svojim asimilantskim poskusom navkljub tretjega rajha ni preživelo, tako da je izpadel tudi ta faktor kot nosilec liberalnega mišljenja.

Ideje kulturnega liberalizma zastopa danes socialna demokracija, za gospodarski liberalizem jamči gospodarska politika ljudske stranke, tako da za nov tabor kakšne uspešne liberalne stranke ni ne potrebe ne zadostnega potenciala – v kolikor je sploh še mogoče govoriti o ideoloških taborih, ki so nastajali ob koncu zadnjega stoletja.

Haiderja odločitev Schmidtove ne bo posebno prizadela, kajti on ni zastopnik kakršnekoli ideologije ali določenega političnega mišljenja, temveč spreten demagog, seismograf in magnet za vse tiste razočarane, izigrane, izdane in prodane družbene sloje, ki so prišle in še prihajajo pod kolesa kapitalistično zasnovane avstrijske družbe, kateri ni mar ne liberalizem, ne krščanstvo in ne socializem, ker s temi pojmi ne vedo kaj početi, in ki jim Haider zagotavlja nedokončni boj proti vsem „ta višjim“ in njihovim privilegijem. In prav te sloje bo dohodek Schmidtove kot predsednice parlamenta bolj motil kakor kakršnikoli „ideološki spori“ znotraj svobodnjakov.

Sprejemem vsako stavo, da bo ta dohodek najkasneje v prihodnjem volilnem boju najučinkovitejši Haiderjev argument proti njegovi bivši zaveznici!

1992, predala ministrstvu ustrezno peticijo. Predsednik koroške kmetijske zbornice Wutscher je dejal, da zbornica za uvedbo slovensčine nima ustreznih finančnih sredstev. Ta sredstva bi moral nekdo prispevati. Francijski vodja SJK Domej je to argumentacijo predsednika zbornice zavrnil, ker ne ustreza pravni državi. Člen 7 ADP bi moral biti zbornici že 48 let znan.

Fischler podprl SJK

Zvezni minister Fischler je v pismu odbornikom SJK Zwitteru in Domeju podprl njuno zahtevo po enakopravnem upoštevanju slovensčine v kmetijski zbornici. Zwitter in Domej sta ob praznovanju 60. obletnice zbornice, oktobra

Osnutek novega volilnega reda

Vodja ustavne službe pri deželni vladi dr. Havranekova je naznanila, da je njen urad že pripravil reformo deželnega volilnega zakona. Ta bo dal večji poudarek personalnemu principu s tako imenovanim prednostnim volilnim sistemom.

Po njenem mnenju bi o tem zakonu deželni zbor lahko odločal še do 1. maja, kar bi pomenilo, da bi bile državnozbornske volitve lahko že jeseni.

Zakonski osnutek ne upošteva ureditve etnične zbornice in virilnega mandata. Havranekova je dejala, da bi bilo za to potrebno spremeniti avstrijsko zvezno ustavo. V tem vprašanju niti pri političnih strankah niti pri koroških Slovencih ni enotnega stališča.

Predsednik EL Andrej Wakounig je dejal, da „samostojen mandat ustreza evropskim standardom manjšinske zaščite, ki ga bo tudi Koroška morala upoštevati“. Če ne bo prišlo do uvedbe samostojnega mandata, bo EL kandidirala ob naslednjih deželnozbornskih volit-

vah in tako odgovorila vsem tistim, ki „preprečujejo“ avtentično zastopstvo koroških Slovencev“.

Podpredsednik NSKS Marjan Pipp pa je zahteval sklic deželnega zborovanja Enotne liste sredi maja. V primeru uvedbe virilnega mandata EL ne bi nastopila na volitvah. V primeru, da zahteve EL ne bi bile upoštevane, „se je volilni boj že začel“ je dejal Pipp. Odobrom EL je priporočil, da takoj navežejo stike z Liberalnim forumom, kajti „Heide Schmidt in Co“ so za koroške Slovence solidni politični razgovorni partnerji“.

Predsednik ZSO dr. Marjan Sturm je obžaloval, da zakonski osnutek volilnega reda ne olajša manjšim političnim skupinam vstopa v deželni zbor. Reforma zveznega volilnega reda je uvedla 4% vstopno klavzulo. Če bi deželni juristi sledili zveznemu volilnemu redu, bi taka klavzula dala tudi EL realno možnost za vstop v deželni zbor, je dejal dr. Sturm.

Dvojezičnost na Gradiščanskem
Koliko žandarjev zna hrvaško?

Po nekaj tožbah, da hrvaški službeni jezik pri gradiščanski eksekutivi ne funkcionira, se je govornica za manjšine pri Zeleni alternativni direktno obrnila na pristojnega ministra dr. Löschnaka. Stoisičeva želi vedeti, koliko žandarjev dela pri žandarmerijskih uradih, ki so odgovorni za dvojezične vasi ... Prav tako želi vedeti, koliko od teh jih resnično obvlada hrvaški jezik in, če komandatura skrbi za to, da pošilja dvojezične uradnike v dvoje-

zične vasi, ko gre za rešerširane in prometne kontrole.

Vedno več problemov je s hrvaškim jezikom v upravi, se pritožuje Stoisičeva. „To gre tako daleč, da se nekateri žandarji zgražajo nad tistimi, ki se hočejo pogovarjati po hrvaško. Potrebno je, da ima vsah žandarmerijski urad dovolj dvojezičnih uradnikov. Samo po sebi pa se razume, da morajo zato imeti tudi višje plače za dodatno kvalifikacijo.“

Radio, televizija in publika

Medij, ki gotovo doseže največ ljudi, je seveda radio in TV. Včasih je težko ugotoviti, kaj jim je bolj in kaj manj všeč, kaj bi poslušalstvo in gledalstvo imelo pripomniti, kakšna so pričakovanja in kaj od tega bi se dalo celo uresničiti.

Mirko Bogataj, vodja slovenskega oddelka na Sponheimerstrasse, je prejšnji teden na Radišah pokazal izbor televizijskih prispevkov o Radišah in navedel nekaj zanimivih števil. Tako so npr. ugotovili, da televizijsko oddajo redno gleda okrog 200.000 ljudi in da jo v povprečju ocenjujejo s 4,2 do

4,4 od petih možnih točk. Televizijsko oddajo pripravlja 30 sodelavcev, radijski spored jih ima okroglo 200 več ali manj stalnih.

Diskusija z radiško publiko je bila na izredno visokem nivoju, ni bilo čuti pavšaliranega kritikantstva, pač pa resnično željo, da bi s svojimi pobudami prispevali h kvaliteti oddaj. Medtem ko je odrasla publika v glavnem zadovoljna, je bilo iz vrst mladine čuti, da pogrešajo oddaj, ki bi bile izključno zanj. Kot je gospod Bogataj povedal, se tega na slovenskem oddelku tudi zavedajo, vendar

Jelinčič pred sodiščem

Predsednik nacionalne stranke v Sloveniji in parlamentarec Zmago Jelinčič je moral na zatožno klopo pred sodišče. Pred letom dni se je namreč streljal z dvema Neslovincema, potem pa še streljal proti njima s pištolo.

Jelinčič se seveda zagovarja, da sta ga onadva napadla, on pa ju je samo opozoril, da ne smeta tako grdo govoriti, vendar to vztrajno odklanja in pravi, da mu je veliko do tega, da pride „resnica na dan“.

Jelinčič: „Ne mislim zavlačevati obravnave. Od sodbe sodišča je odvisno, ali bodo Neslovinci (tako imenujejo v Sloveniji tiste ljudi, ki prihajajo z juga, ne kar vseh ljudi tuje narodnosti, op.ur.) še naprej ovirali in ogrožali slovenski narod.“

Ton takega govorjenja nam je v Avstriji neverjetno znan. Dokaz več, da govorijo nacionalisti po vsem svetu enak jezik.

Delavska zbornica
proti črni zaposlitvi

Avstrijski sindikati so odkrili, da je podjetje Baurent iz Wolfsberga nameščalo na „črno“. Predsednik delavske zbornice Josef Quantschnig zato zahteva konsekvence na zakonodajnem področju. Očitno so predvidene kazni za „črno zaposlitev“ penizke (5000 do 30.000 šilingov), zato zahteva zbornica drastično zvišanje teh kazni. Podjetja, ki „črno“ nameščajo, vzpodbujajo sovraštvo proti tujcem, pravi predsednik delavske zbornice.

so težave zaradi pičlo odmerjenega oddajnega časa. In prav ta čas je bil tudi ključna točka pogovora – brez izjeme so si bili vsi edini, da je treba slovenske oddaje razširiti.

Kot je že znano, te zahteve že dolgo podpirajo vse slovenske politične in kulturne organizacije na Koroškem, pogajanja tečejo, načrt za celodnevni multikulturni radio je že izdelan, zatika se – seveda, kje pa drugače – pri dodelitvi frekvence in pri financiranju. Ta bodoči program že nosi delovni naslov „Sosedski radio – Nachbarschaftsradio“, idejo pa podpirajo vse stranke razen FPÖ. Tak program bi sooblikovale radijske postaje Celovca, Ljubljane in Trsta, treba bo upoštevati tudi čas za ekonomsko propagando, saj ravno ta „prinese“ največ denarja. Tudi šolanje kadrov bo eno od težav za delovanje radia.

Kot je Mirko Bogataj povedal, se posebno slovenski funkcionarji radi pritožujejo, da se o njih premalo poroča – najbolj militantni kritiki pa so iz vrst Enotne liste, ker so po lastnem mnenju edini, ki zastopajo interese koroških Slovencev (!). S.W.

Občni zbor: Poleg boja za lastne pravice in enakopravnost nosi slovenska žena tudi narodnostni boj

Zveza slovenskih žena je praznovala petdeseto obletnico ustanovitve

Sklepajoč po več kot skromni podpori, ki jo Zveza slovenskih žena dobi od sosveta, je verjeti, da ji nekateri želijo blago smrt. Ampak ženske bi ne bile ženske, če bi ne bile že od pamtiveka navajene, da se zanašajo predvsem same nase.

Tako je tudi minuli občni zbor Zveze slovenskih žena izzvenel optimistično, v zavesti, da povezanost in organiziranje lahko premosti marsikatero težavo. Navzočih je bilo tudi precej častnih gostov: dolgoletne prijateljice ZSŽ Tilka Blaha, Vojka Bukovec in Zlata Humer od Zveze borcev iz Slovenije, parlamentarka iz Slovenije Vika Potočnik, Vera Kozmik, direktorica urada za žensko politiko v Ljubljani, konzul R Slovenije v Celovcu Milan Jazbec, podpredsednica Delovne skupnosti Narodnosti v SPÖ Ani Blatnik, Štefi Quantschnig, županja iz Bilčovsa in dr. Marjan Sturm, predsednik ZSO. Žene pa so se razveselile tudi obiska bivše podpredsednice ZSŽ Marije Jurič-Pahor, ki že nekaj let živi v Trstu.

Za kulturni užitek so poskrbeli moški: Moški pevski zbor SPD „Trta“ iz Žitare vasi je čudovito zapel nekaj narodnih in umetnih pesmi. Pavli Stern pa je navzoče žene razvedril s prijetnimi napovedmi. Tudi nekaj poezije so lahko poslušale in bile nad njo navdušene: pesmi Maruše Krese so učinkovite in sodobne – take, kot hočejo biti vse ženske!

Petdeset let je minilo, kar so žene iz okolice Železne Kaple ustanovile prvi odbor Antifašistične fronte žena – ta je pred-

hodnica kasnejše ZSŠ. Tedan- je organiziranje je narekovalo hotenje po preživetju, fizičnem in narodnem. Narodno preživetje je ostalo tudi po vojni poglavitna skrb koroških žena. Ena od tedanjih ustanoviteljic AFŽ, Johana Sadolšek – Zala, je bila prisotna tudi na občnem zboru in navzoče so jo pozdravile z burnim aplavzom. Malo težko hodi, a njen duh je še vedno svež in čuječ. V svojem nagovoru je povedala:

Ko danes spremljam dogodka po svetu, vojne, lakoto, izganjanje, ne morem verjeti, da nosi človek v sebi kakšen napredek. Je bilo res vse zaman, kar smo morali takrat doživlja-

Naše delo je bilo in tudi bo politično delo. Vedno smo se postavile v vrste tistih, ki se borijo za enakopravnost, zoper izkoriščanje, za mir, svobodo in za človekove pravice.

ti? Zakaj se je rodilo uporniško gibanje proti taki velesili, kot je bila tedaj Nemčija?

Ko je Hitler zasedel Avstrijo, smo bili sprva kar veseli... Bila je sama revščina in ljudje so bili zadolženi. Hrepeneli smo po boljšem, hoteli smo kruha in delo. Skupaj z Nemci smo vpili heil Hitler.

Potem pa so utihnile ptice, utihnila je vas. Sledile so aretacije, odgoni. V Kapli je bil neki Žid Scharf z ženo. Prvega dne, ko so nacisti prišli v Kaplo, so mu razbili trgovino, ga oropali in odvedli neznanu kam.

In danes, po petdesetih letih: po vsem svetu pobijanje, posiljevanje, lakota. Marsikaj spominja na čas pred letom 38 – najprej kriza, potem vojna. Pozivam vse, da se skupno upremo nevarnostim fašizma!

Kmalu so bili povsod plakati: Kärntner, sprich deutsch! Najhujši udarec je prišel aprila 1942, ko so začeli izseljevati zavedne družine. Preproste, pobožne in ponižne ljudi. V vojsko so vpoklicali tudi naše može in očete. Na domačijah smo ostale ženske in ostareli ljudje. Tako so se žene začele prebujati in se zanimati tudi za politiko. Bile smo med prvimi, ki so se začeli upirati.

Aprila 1943 smo Marija Lipuš, ki je kasneje umrla v koncentracijskem taborišču, Marija Malle, ki se zaradi bolezni ne more udeležiti občnega zbora, in jaz ustanovile Antifašistično fronto žena. Kmalu zatem so me aretirali, a mi je uspelo, da sem pobegnila in se pridružila partizanom. Bolj so se množile aretacije, bolj je rasla partizanska vojska.

Na vseh področjih smo delovali proti fašizmu. Bili smo branitelji slovenskega naroda in slovenskega jezika. Vedno smo imeli pred očmi boljše življenje in preživetje naroda.

In danes po petdesetih letih: po vsem svetu pobijanje, posiljevanje, lakota. Marsikaj spo-

Pravice žena so v Avstriji zakonito zagotovljene, realnost pa je drugačna. V tem kontekstu stoji tudi slovenska žena. Poleg boja za lastne pravice in enakopravnost nosi še narodnostni boj!

minja na čas pred letom 38 – najprej kriza, potem vojna.

Zato pozivam vse, ki so tukaj, da se skupno upremo nevarnostim fašizma!

(Dalje na 4. strani)

Iz poročila tajnice ZSŽ Milke Kokot

Občni zbor imamo po spremembi pravil leta 1986 vsako tretje leto. ZSŽ združuje žene na narodnostnem področju ne glede na njihovo politično opredeljenost. Odbor zveze pripravlja svoj delovni program in o njem sklepa na rednih sejah – teh je 4 do 5 na leto, po potrebi tudi več.

Treba je upoštevati, da slovenske žene na Koroškem delujejo v vseh strukturah naše narodne skupnosti in tako doprinašajo znaten delež za njeno ohranitev in njen vsestranski razvoj. Srečujemo jih v krajevnih društvih, v posojilnicah in zadrugah, v cerkvenih svetih, skratka v vseh kulturnih, gospodarskih in narodnopolitičnih organizacijah, njihovo delo pa žal večkrat ni deležno tistega priznanja, ki bi ga morale imeti. To naj ne bo kritika, pač pa ugotovitev, da tudi v lastnih vrstah še nismo enakopravne. Zato tudi ne morem mimo dejstva, kako obravnavajo delo naše organizacije, ko so nam nekateri hoteli odreči podporo iz sredstev Urada zveznega kanclerja, borih 10.000 šilingov, prvo podporo, ki smo jo dobile šele za leto 1991.

ZSŠ nima poklicnih kadrov, razpolaga z minimalnimi sredstvi, odbornice svoje delo opravljajo brezplačno. Naše delo je vsa leta po svojih možnostih podpirala ZSO, za kar se ji zahvaljujemo.

Del naše dejavnosti smo v preteklosti posvetile stikom z ženskimi organizacijami iz Slovenije. V teh letih smo izmenoma organizirale konferenco koordinacijskega odbora ženskih organizacij iz zamejstva. Upamo, da bomo tudi po spremembah v Sloveniji lahko vzpostavile stike in da bo prišlo do ponovnega sodelovanja.

Stalne stike imamo tudi z ženskimi organizacijami iz Avstrije, pa tudi z zvezno ministrico za ženska vprašanja Johanno Dohnalovo.

Vsako leto priredimo proslavo ob mednarodnem dnevu žena, ki so vselej izredno dobro obiskane. Lani smo jo prvič „prenesle“ iz Celovca, v Bilčovs, letos pa bo v Čepičah v Podjuni. Prav tako uspešna je vsakoletna proslava Dneva žena v Železni Kapli.

V svojem programu imamo tudi izobraževalne tečaje, ki obravnavajo v glavnem zdravje

in vzgojo. V načrtu imamo raziskavo o položaju slovenske žene na Koroškem. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev nam tega še ni uspelo izvesti.

Že dolga leta nosimo tudi glavno skrb za letovanje na morju za vselej okrog 50 otrok. Vsako leto organiziramo tudi izlete, ki niso zgolj družabnega značaja, povezani so s poučnim sporedom, kjer spoznavamo delovne pogoje žena. Obiskale smo tudi zdravilišča, stroške za izlete pa vselej nosijo udeleženske same. Pomagale smo poplavljenecem in beguncem in organizirale zbiralne akcije.

Dovolite, da na koncu še enkrat poudarim, da naša organizacija deluje na široki osnovi in zato je nepošteno, če nas kdo skuša poriniti v neke ideološke ojnice, da bi na ta način zmanjšal pomen našega dela. Naše delo je bilo in tudi bo politično delo, kajti naša žena se je že pred in po ustanovitvi ZSŽ zavedala svoje politične osveščenosti. Vključila se je v boj proti fašizmu in doprinesla svoj delež k osvoboditvi. Vedno smo se postavile v vrste tistih, ki se borijo za enakopravnost, zoper izkoriščanje in poniževanje, za mir, svobodo in za človekove pravice.

Iz govora predsednice ZSŽ Milene Gröblacher

(Nadaljevanje s 3. strani)

Drage žene, tovarišice, spoštovani gostje!

Danes se spominjamo zgodovinskega dogodka – aprila 1943 – ko so junaške žene položile temelj organizaciji žena. V Lepeni nad Železno Kaplo je prvič zasedal odbor Antifašistične fronte žena.

Temu dogodku je botrovala dolga predzgodovina. Slovenske žene in dekleta so v boju za narodni obstoj odigrale veliko vlogo. V vseh dogajanjih kratkega časa so bile vključene tudi žene in tudi njim gre zahvala, da slovenski narod še obstaja.

Takrat se je začelo najhujše zatiranje ne samo Slovencev, temveč vseh demokratov in domoljubov. Začelo se je množično izseljevanje slovencev, izpraznjene domove so zasedli tuji priseljenci – nacisti. Celovski in beljaški zapori so se polnili. Boj proti močnejšemu sovražniku se je pričel in zajel široke plasti prebivalstva. Vedno več ljudi iz najrazličnej-

ših političnih taborov se je pridruževalo partizanom. V ta čas spada tudi organiziranje ženske fronte. Mreža ženskih odborov se je razrašala po vsej Koroški, širilo se je tudi odpor-

niško gibanje OF in našlo pot tudi do nemškogovorečih demokratov.

Število žena, ki so v tem boju darovale svoja življenja, ni majhno. Navedla bi le nekaj imen: Marija Olip, ki je bila usmrčena aprila leta 1943 med selskimi žrtvami na Dunaju, 12. januarja 1945 so bile obglavljene v Gradcu Ročičjak Lizi, Mičejeva mati in hči iz Podjune; Kampl, Zelnik in Köffer iz Labota. Najbolj ostuden zločin se je zgodil pri Peršmanu, kjer so pobili dvanajst članov družine od malih otrok do 85-letne žene.

Po vojni je vse klicalo k obnovi. Žene so se vključile v vse narodne in politične organizacije in prispevala svoje.

Pravice žena so v Avstriji zakonito zagotovljene. Pod do poklicne izobrazbe je odprta vsem ženam ali dekletom, zagotavljamo jim napredovanje na delovnem mestu in enake plače za enako delo. Tako piše zakon, realnost je drugačna! Vsaka pot do napredovanja v službi je za ženske še vedno polna ovir in naporov. Razlika v plačah je še vedno realnost. V tem kontekstu stoji tudi slovenska žena, njen položaj pa je še težji. Poleg boja za lastne pravice in enakopravnost nosi še narodnostni boj.

Občina Škocijan z dvojezičnimi informacijami

V Škocijanu je občina izdala posebno številko informacijskega lista. Zvezek je obsežen, informativen, in kar je najbolj hvalevredno, dvojezičen. Naslov ima „Örtliches Entwicklungskonzept St. Kanzian/Zasnova krajevnega razvoja. To je projekt, ki ga vodi dipl. inž. Günther Tischler z raznimi delovnimi skupinami (promet, turizem, kmetijstvo in varstvo okolja, kultura)

Treba je izreči pohvalo škocijanskim občinskim možem ne samo za dolgoročne načrte za razvoj občine, pač pa tudi za prizadevanje pri upoštevanju slovenskega življa in za konkretne korake pri uresničevanju sožitja.

Informacijski zvezek predstavlja predloge za sanacije, pa tudi pozitivne ideje in motivacije za naslednja leta, načrt za varovanje Klopinskega, Malega in Zblaškega jezera, zavarovanje in razširitev ekološko pomembnih površin, zaščita potokov, varstvo naravnih sadovnjakov in še in še.

Stanovanjsko gradbena dejavnost se bo morala koncentrirati na področja, ki so že urbanizirana, da bi se ognili prevelikemu razseljevanju. Turizem, od katerega živi precejšen del prebivalstva, bo moral gledati bolj na kvaliteto kot na številčno povečanje gostov. Velik problem je promet; tega nameravajo nekoliko preurediti in poskrbeti za primerne poti za pešce in kolesarje. Precej sil pa bodo vložili tudi v učinkovito in sodobno odstranjevanje odplak in odpadkov.

Moški zbor SPD „Trta“ je zapel Zvezi slovenskih žena

Hortus Musicus bo nastopil v Šentjanžu

Kdor se na Koroškem zanima za klasično glasbo, gotovo pozna skupino Hortus Musicus, ki obstaja že 20 let. Z neobičajnimi in izredno kvalitetnimi interpretacijami je že zdavnaj zavzela posebno mesto med glasbeniki.

Težišče svojega repertoarja so člani skupine „preložili“ v srednji vek in renesanso tja do zgornjega baroka, gojijo pa tudi avantgardno glasbo 20. stoletja.

Hortus Musicus sestavlja pet pevcev, njihov vodja pa je dr. Günter Mattitsch, zdravnik, ki je študiral glasbo in petje.

Dietmar Pickl, član skupine, učitelj filozofije na univerzi in nekdanji operni pevec, je v razgovoru za SV menil, da se z drugimi zvrstmi glasbe in z drugimi obdobji dovolj ukvarjajo že drugi, oni pa bi radi predstavili duhovno in posvetno glasbo, ki je ni moč slišati vsak dan.

V čem se način petja vaše skupine razlikuje o drugih?

Največja razlika je gotovo v našem načinu postavitve koncertov – z menjajočimi se postavitvami izvajamo kar najboljši zven v prostoru, na primer v cerkvi.

V Šentjanžu boste nastopili z madrigalno komedijo „Festino“ Adriana Banchierija. Povetjte kaj o tem ...

To je madrigalna komedija iz 16. stoletja, kakršnih je bilo tedaj precej. Ta umetniška smer je nastala vzporedno z opero, ni pa njena predhodnica. Vsebinsko se naslanja na ohlapno dogajanje commedie dell'arte. Posamezne scene so pete v petglasnem madrigalu, vsebina pa je vselej razložena pred vsako sceno, da publika dogajanje tudi razume.

Tekst smo prevedli v slovenščino in sem se ga tudi naučil, nastopili smo tudi v Ljubljani v Cankarjevem domu in na Ptujju. Moram reči, da so bili ljudje zelo navdušeni.

Koledar biološkega vrtnarjenja

Pri reviji Zdravje v Ljubljani je že tretjič zapored izšel koledar za vrtnarje, ki ga piše dipl. biol. Tatjana Angerer iz Kotmare vasi, znana tudi po predavanjih o zdravnih rastlinah in zdravi prehrani. Koledar je zasnovan tako, da je za vsak dan napisano, kaj je treba na vrtu opraviti (sejati, saditi, zalivati itd.), za vsak mesec pa so naštetih nasveti in navodila, kako vrtnariti na biološki način. Temu je posvečena tudi mesečna tema, ki obravnava razna opravila naravnega načina življenja. Na primer – Rastline razstrupljajo zrak v stanovanju, Vzpenjalke in ple-

Festino je pravzaprav uradni začetek karnevala v Benetkah, dogaja se na predvečer tolstega četrtka. To je eden najbolj zabavnih tekstov tistega časa in predstavlja razne skupine, ki pridejo s podeželja in se pripravljajo na karneval. Glasba je melodiozna in gre rada v ušesa, menjavajo se živahne plesne in lirčne pasaže, vsem pa je osnova sproščeno veselje.

Komedijo smo razrahljali v majhni sceni z igro, plesom, maskami in koreografijo.

Kako publika reagira na to vendarle nekoliko neznano zvrst glasbe?

Neverjetno. Ko odhajajo, se navadno čudijo: kaj, tudi kaj takega obstaja...

Naj še povem, da smo sredi vaj za naslednjo madrigalno komedijo – L'amfiparnaso (Orazio Vecchi), to pa bomo zaigrali z lutkami v rokah. Ustvarila sta jih Tine in Breda Varl, predstavo pa režira Alfred Meschnik!

Sonja Wakounig

Vesel ples „Danice“

Slovensko prosvetno društvo „Danica“ je zadnjo soboto izvedlo že svoj 21. ples. „Danica“, ki šteje med pionirje plesno-družabnih prireditev, je tudi tokrat za začetek obiskovalce pozdravila z krajšim nastopom mešanega zbora, predsednik pa je v pozdravnem nagovoru povedal, da je za vse, ki jih šilingi žulijo, poskrbljeno, da se jih lahko znebijo. V prvi vrsti pripravimo ples zato, da se vsaj enkrat na leto srečamo v sproščeni družabnosti, seveda pa je naša želja tudi čim večji izkupiček, s katerimi laže vzdržujemo kulturni dom. Tudi letos so društveniki zbi-

rali dobitke po hišah, trgovinah in podjetjih. Od nikoder niso odšli praznih rok. Hudo mušno bi se temu reklo na mesto pustna „pusta Danica“. Številni razpoloženi obiskovalci sobotnega plesa so imeli srečo pri srečolovu, ob „Koči tekoči“ pa so prepevali in se pomenkovali. Srečno roko smo prireditelji imeli tudi z ansamblom „Zmeda“ ki je s svojimi vižami navduševal do jutranjih ur. Zjutraj je tudi Franci zadovoljen zaklepal hišne duri in ugotovil, da so člani društva svoje obveznosti opravili vestno, in je ples zato dobro uspel. Dani

Fotografska zveza Slovenije in Foto klub „Andrej Prešeren“ Jesenice razpisujeta razstavo

„Mladi slovenski fotografi se predstavljajo“

Na razstavi lahko sodelujejo mladi slovenski državljani ter mladi Slovenci iz sosednjih držav in ostalega sveta. Razstava ima dva tekmovalna razreda: „A“ – do 15 let in „B“ – od 16 do 19 let.

Tema razstave je prosta. Vsak avtor lahko predloži do 6 črno-belih fotografij, do 6 barvnih fotografij in do 8 barvnih diapozitivov v okvirčkih 5x5 cm. Avtor lahko predlaga 3 črno-bele fotografije, 3 barvne fotografije in 3 diapozitive kot kolekcijo, s tem da fotografije oziroma diapozitive označi s „K“.

Velikost fotografij brez podloge mora biti 18 x 24 cm. Na hrbtni strani naj bodo sledeči podatki: ime in priimek ter naslov fotografije in kolekcije „K“.

Avtorska dela bo za razstavo odbrala in avtorje nagradila 3-članska žirija, ki jo bo imenovala Fotografska zveza Slovenije.

Fotografije in diapozitive je treba poslati do ponedeljka, 19. aprila 1993, na naslov: Osnovna šola Tone Čufar Jesenice, Cirila Tavčarja 21, 64270 Jesenice, Slovenija.

Razstavo bodo s kulturnim programom odprli v petek, 14. maja letos, ob 16. uri na osnovni šoli Tone Čufar na Jesenicah.

Dela bo organizator avtorjem vrnil do 30. junija 1993.

Jezik je duša

Janko Messner

Vsi imamo dolžnost, da se borimo?

Hvale vreden je komentar v Nedelji (31. 1. 93), ker pretresa slovenščino naših poklicnih Slovencev, vendar jo je tudi komentatorica zagodla neljuba stavčna konstrukcija: „Kdor nekaj ali nekoga ljubi, bo posvetil temu vse svoje moči...“

Najprej si oglejmo „nekaj“ in „nekoga“. To sta nedoločna zaimka, ki pa izražata določeno stvar, določeno osebo. To pravilo je za nekoga, ki se slovenske slovnice ni učil, dovolj skrivnostno, zato ga razvozljajmo s primernimi zgledi: nekdo je trdil, da se rad lažeš, to pomeni, da je ta „nekdo“ določena oseba, meni znana, ki pa je ne maram imenovati. Nekaj čisto drugega pa je nedoločni zaimek „kaj“, „kdo“: če je to res kdo trdil, naj gre k vragu! Mož prosi ženo: če bo k d o telefoniral, mu povej, da se bom kmalu vrnil! Ta „kdo“ pomeni kdorkoli že. Ko pa zvoni telefon in žena dvigne slušalko, pokliče moža, češ n e k d o bi rad s teboj govoril... Žena ga ne pozna po imenu! Ne rečem: če nekdo ne bo razumel, mu bom rad razložil, ampak: č e k d o n e bo razumel, mu bom... Prav tako rabimo tudi „kaj“ in „nekaj“.

Dalje: novinarka je stlačila preveč v prvi (oziralni) odvisnik: lepše bi zvenelo, da je dejala samo : k d o r k o g a l j u b i , m u p o s v e č a . . . Ni prav mešati sedanji in prihodnji čas: kdor dela, zasluži plačilo, kdor ne bo delal, ne bo jedel – paralelni futur! Slovenci smo v tej stvari zelo jasni: kdor ljubi, naj ljubljenumu sočasno posveča svojo moč, ni lepo, da mu jo šele obeta, to naj počne Nemeč, če hoče.

Komentator na 3. strani je gostobeseden: *Postavil je temelje, na katerih sin nadaljuje delo in ga ustrezno razvija naprej.* Začnimo od zadaj: razvoj sam je že akcija, ki sili naprej in ne nazaj, zato: če ne moreš dela nazaj razvijati, ga tudi naprej ne moreš, podobno je z našim nemškimi, najsi domačim, narečnim: gor vstani! Ker ne moreš d o l v s t a t i , tudi gor ne moreš vstati! Dalje: delo uspešno nadaljevati že pomeni delo razvijati, lahko bi si bil prihranil mnogo besed, na primer takole: *postavil je temelje, na katerih sin uspešno nadaljuje očetovo delo.* Prav, kolega Jože (Po slovensko: tovariš Jože, brr...) Pa še tale stavek: *Te širine potrebujemo slovenska narodna skupnost na Koroskem.* Že res, včasih so – tudi opisna slovnica to še dovoljuje – lahko zapisali: družina so šli lačni od mize, saj je osebko beseda skupno ime. Tako tudi: deca se učijo, vendar dandanašnji je tak način izražanja že kar zastarel. Pa še kvetki v naslovu, germansko in srbsko bleščeci: *Wir haben die Pflicht...* S m o d o l ž n i b o r i t i s e a l i p a : m o r a m o s e b o r i t i .

Sramotni članek dr. Zerzerja v Nedelji

Zaradi prazničnega miru se nisem prej oglašil na članek dr. Zerzerja v Nedelji z dne 13. 12. 1992.

Vsi partizani smo se borili za lepši jutri – naš cilj je bil uničiti tisočletni rajh in Hitlerjevo diktaturo. Ker se spotikaš ob partizanski pesmi, bi te rad opozoril na dve dejstvi: na lastna ušesa sem slišal, kako rad je tvoj oče prepeval partizansko pešem in tudi ti si jo prepeval. Čudim se, da si na vse to pozabil. V časih Peterle-

ta in Haiderja seveda kaj takega ni več na mestu. Kako se časi spreminjajo: ko je umrl Edvard Kardelj (duhovni oče jugoslovanskih komunistov), so ob njegovi krsti bili na častni straži tudi dr. Matevž Grlic, mag. Jože Wakounig idr. Danes pa delajo, kot da bi bili žrtve ljubljanskih komunistov. Najbolj se bojim ljudi, ki svoje politično prepričanje uravnava po aktualnem političnem vetru. Enkrat prilizovanje komunistom, potem spet Zelenim in krščanskim demokratom, danes Zernattu, jutri Haiderju. Včeraj proti ugotavljanju manjšine, danes za etnično

Pasja mast

Zelo nas je prizadel članek Silva Kumra, kako Pliberčani pozitivno spremljajo klanje psov. Prispevki naj bi bili informativni in izobraževalni, ne pa, da se lije olje na ogenj.

Članek Kumra ni objektiven, ampak enostranski. Novinar ni navedel nobenih protargumentov varovalcev živali ali zdravnikov, ki uporabo pasje masti ne zagovarjajo. V literaturi je dovolj primerov iz prejšnjih stoletij, npr. Molierev „Namišljeni bolnik“, ki bi uporabljal tudi pasjo mast, če bi jo poznal. Saj se ve, da psihični problemi povzročajo določene bolezni, ki se imenujejo psihosomatske bolezni. Proti tem pa pomaga tudi kurji drek, če vanj veruješ.

Tudi slike in argumenti, npr. da je „Wolfej dobro rejen“, kažejo, da se gospod Kumer med pripravo članka sploh ni informiral in da na splošno nima pojma o živalih. Če se pes ne giba in se ga hrani z mastno hrano „je, kakor vidite dobro rejen“ piše Kumer. Thaler je pse imel na trimetrski verigi.

Na sliki zgoraj od članka pa parodirajo moški, ki se deloma ukvarjajo z živinorejo po principu, da živali izkoriščajo tako dolgo, dokler jim prinašajo kratkoročno korist.

Žalostno je, da se te srednjeveške misli propagirajo v tedniku. Nivo Tednika je v zadnjem času močno padel. Nikoli se ne bere o alternativni živinoreji ali zaščiti živali itd.

Zaključiti hočemo z mislijo T. Adorna: „Auschwitz se začel je tam, kjer posameznik stoji v klavnici in misli, da so to samo živali.“

Klub slovenskih študentk in študentov v Celovcu.
Gabi Frank, Boris Pahtev, Veronika Pietzka.

zbornico in s tem za ugotavljanje manjšine.

Kdo se naj še pozna?

Moja teta je bila v vojnem času kuharica pri uglednem duhovniku dr. Mikuli. Tudi on je partizanski odpor podpiral moralno in tudi materialno z vsem srcem. V odporu proti nacizmu smo bili vsi koroški Slovenci enotni od krščanskega do levega tabora. Med nami ni bilo pete kolone. Bila pa je v Sloveniji, kjer je tedanji nadškof Rožman blagoslovil nemške in kvizlinške enote, ki so potem mučile in ubijale slovenske rodoljube, torej tiste, ki so se borili za svobodno Slovenijo.

Janko, vodiš kulturno organizacijo, tvoj članek pa je bil vse drugo kot kulturni. Imam številno družino, ki je bila ogorčena nad tvojim člankom.

Dragi Janko! Zagovarjaš etnično zbornico, kjer naj bi bili zajeti vsi koroški Slovenci. Po

TRIBUNA BRALCEV

drugi strani pa v svojem članku v Nedelji napadaš vse tiste, ki „s partizansko pesmijo slavijo osvoboditev“. Ali ne veš, da je Slovenija s Titovo partizansko vojsko pridobila celo Primorsko, torej približno eno tretjino slovenskega ozemlja? Danes italijanski skrajneži že oporekajo osimske sporazume, ki so dokončno določili mejo med Slovenijo (Jugoslavijo) in Italijo. Upam, da bo slovenski narod od Tita in partizanov priborjeno slovensko ozemlje ohranil. Maršalu Titu pa zaradi svojih zaslug za slovenski narod pripada najvišji spomenik v Sloveniji. Dragi Janko! Na taki podlagi ni mogoče graditi zbornice.

Janko, dohtar – v bodoče pa dobro pomisli, ko boš spet pisal komentarje. Ljudje na podeželju nismo tako omejeni, da bi vse verjeli.

Pozdravlja te

Marko Wieser, Sloveniji Plajberk

Citati iz morja luči na Dunaju

Škof Florian Kuntner:

Enostavno ne verjamem, da nas pogled na muslimanske žene v njihovih, za nas tujih oblekah bolj iritira kot dejstvo, da v Bosni na tisoče žena in deklet zlorablja, posiljuje, iznakažuje in na strahoten način ubijajo. In enostavno ne verjamem, da nam blagostanje pomeni vse, medtem ko drugje po svetu stotisoči od lakote umirajo.

Starejšim med nami je še v ušesih, kar se je moralo prepevati pred petdesetimi leti v naši deželi: Nemčija, Nemčija nad vse, nad vse na svetu... Kje je končala ta nacionalna ošabnost, vemo.

Višji cerkveni svetnik dr. Johannes Dantine:

Avstrija mora biti še naprej odprta za ljudi, ki so v stiski, in mora preprečiti težnje, da bi ne bilo prostora zanje, da bi pomrli od lakote ali zmrznili. Dokler bo to načelo v nevarnosti, se mora evangeličanska cerkev postaviti proti ljudski zahtevi.

Višji rabin Chaim Eisenberg:

Odločilno pa ne bo naše mišljenje, govorjenje in demonstriranje, pač pa dejanja vsakega posameznika na svojem področju – za ljudi, ki potrebujejo našo pomoč in pozornost.

Dr. Marilies Felming:

Prav v teh dneh se moramo še bolj odločno zavzeti za to, da bo še naprej lahko vsak, ki ga v njegovi domovini preganjajo zaradi rase, vere, narodnosti ali političnega prepričanja, našel zatočišče v Avstriji.

Zvezna ministrica Maria Rauch-Kallat:

V času, ko postajajo ljudje vedno bolj zaskrbljeni, je neodgovorno, da strah še podpihujejo. Neodgovorno je, da se tuje slika kot grešne kozle. Neodgovorno je, da degradirajo človečanske pravice izključno na raven državljanjskih pravic. Sramujem se za Avstrijo, v kateri zmerjajo ljudi in jim grozijo z nasiljem samo zato, ker so tujci.

Hidir Polat, Kurd iz odgonskega pripora:

Že pet dni sem v gladovni stavki. Zbežal sem v Avstrijo, ker sem mislil, da bom tu varen pred zasledovanjem in da v Avstriji spoštujejo človekove pravice. Moj beg iz strahu pred turskimi zaporji me je privedel v avstrijski zapor, čeprav nisem storil drugega, kot da sem zaprosil za azil.

Mag. Helmut Schüller, Caritas:

S tega mesta pozivamo vse doželane in sodržavljanke, naj ne valijo vseh problemov in skrbi, vseh bojazni in vse jeze, vseh razočaranj in vsega besa na naše soljudi. Na tiste, od katerih nam mnogi že dolgo odvezemajo naloge in pomagajo nositi breme.

Potrebno je morje luči, da se lahko vsak izmed nas odloči za pot navzgor, proč od egoizma in k človečnosti.

Kardinal dr. Franz König:

Po jeziku in narodnosti, po zgodovini in kulturi smo si različni. Toda po človeški biti spadamo skupaj, po tem smo drug od drugega odvisni. Povezovalo naj nas bi to, da vemo za človeško dostojanstvo in osnovne človekove pravice. Če jih odklanjamo, doma in v tujini, se rojeva sovraštvo, razdejanje in vojna. Prizadovanje za obojestransko razumevanje služi miru, v malem in velikem.

KULTURNI KOTIČEK

Več pozornosti izobraževanju

Eden najpomembnejših segmentov manjšinske kulture je izobraževanje. Temu ustrežno naj bi manjšinska kultura imela dobro nakopičen intelektualni potencial. Manjšina naj bi pač bila v vseh družbenih dejavnostih čim bolj razvita, po kakovosti prepoznavna, kot je to za moderne čase povsem normalno. To je v prid vsej narodni kulturi, kajti razvita, to je urbanizirana in izobražena manjšina, zagotavlja pretok relevantnih informacij med sosednjimi kulturami.

Država bi morala seveda podpirati in ustanavljati izobraževalne in kulturne ustanove manjšin – dostopne tudi za večinski narod, zlasti pa bi morala manjšino vzpodbujati k urbaniziranemu in razvitemu kulturnemu življenju.

V danih koroških razmerah je izobraževanje neobhodna nujsost, saj je skoraj samo po tej poti možno izobraževanje v lastnem jeziku. Javne izobraževalne ustanove ne nudijo zadovoljivih ponudb tudi v slovenskem jeziku.

Cilji, ki jih zasledujemo, so, da z izobraževalnimi ponudbami (to so sporadični jezikovni tečaji, predavanje o različnih temah, literarni večeri, animacija k branju – izposojanje knjig v Slovenski študijski knjižnici, Koroški kulturni dnevi, seminarji o kulturnem delu, strokovna pomoč pri organizaciji raznih prireditvev, zbiranje etnološkega gradiva idr.) Ne dosežemo samo srednjih slojev mestne publike, ampak skušamo ustvarjati tudi pogoje za izobraževalne ponudbe, ki so dostopne in zanimive tudi za nižje sloje. Pri tem izpolnjujejo krajevna kulturna društva zelo pomembno nalogo, saj zajemajo tudi tiste, ki nimajo enakih možnosti za izobraževanje kot ljudje v urbanih centrih.

Ker šola na Koroškem ne izpolnjuje v zadovoljivi meri naloge etnične integracije in jezikovne socializacije, prevzemajo in kompenzirajo krajevna kulturna društva to, kar šola in uradne koroške izobraževalne institucije ne nudijo.

Vprašanju izobraževanja odraslih pa prisojamo pomembno vlogo tudi zaradi tega, ker jezikovni deficit postajajo vedno bolj pereči v naraščajoči tehnizaciji družbenega in delovnega okolja.

Teh nekaj primerov zgovorno priča o tem, da dvojezično prebivalstvo Koroške potrebuje neke vrste izobraževalno ustanovo, ki bi na podlagi izobraževanja iskala nove poti za kulturo sožitja in medsebojnega razumevanja. Pri tem mislim v prvi vrsti na izobraževalne programe v decentralizirani obliki, to pomeni, da jih je treba izvesti tam, kjer ljudje živijo, na vaseh dvojezičnega ozemlja. Ustvarjati bi morali pogoje, da bi se teh ponudb poslužili čim širši krogi: tudi ljudje, ki so se Slovencem odtujili, ljudje z nizko izobrazbo, s pomanjkljivim znanjem slovenskega jezika. Izobraževalne ponudbe bi se morale čim bolj prilagoditi lokalnim in regionalnim potrebam.

Izobraževanje odraslih v koroškem kontekstu ne sme biti obremenjeno s predsodki in s konflikti narodnega značaja, obe narodni skupnosti je treba obravnavati enakovredno in enakopravno. In to je v današnjih razmerah verjetno najtežje vprašanje. Zato mislim, da bi bilo potrebno izdelati ustrezne metode, predvsem učila, didaktična sredstva in učne pripomočke skupaj s strokovnjaki, da bi vse, kar je v zvezi z ideološkim in političnim pojmovanjem slovenstva razbremenili teh nepotrebnih etiket pri izobraževanju odraslih.

Pri teh načrtih bo treba upoštevati tudi nemškogovoreče, da s svojimi predlogi pomagajo izpolniti izobraževalne programe. V tej smeri naj bi deloval npr. Rožanski izobraževalni teden, v tej smeri naj bi omogočali še druge izobraževalne ponudbe, da bi slovenska prosvetna društva samostojno in s (servisno) pomočjo osrednjih organizacij posvečala več pozornosti prav izobraževanju.

Dr. Janko Malle

Šmihelčani so rešili Vidku novo srajčico

Saša Kump, mnogo prezgodaj umrli mentor koroških lutkarjev, je med Šmihelčani zapustil globoko vrzel. V desetih letih jih je naučil prvih prijemov, in kar je najvažnejše, navdušil jih je za oder in lutke.

Našli so novega mojstra, pravega, delovnega in prav tako navdušenega: Tineta Varla. S svojo ženo Bredo sta izdatno pomagala, da se lutkovna tradicija nadaljuje.

Mladi lutkarji iz Šmihela

Minulo nedeljo po maši se je v farni dvorani nabralo otrok in odraslih, da bi dvorana počila po šivih, če bi jih imela.

Levstikovo pravljico „Kdo je napravil Vidku srajčico“ je dramatisiral Boris A. Novak, jo za šmihelske otroke nekoliko priredil Tine Varl in jo tudi zrežiral. Osem še silno mladih lutkarjev je neverjetno dobro zaigralo z lutkami in zapelo: Danijel Budin, Emanuel Čebul, Gabriel Krajger, Niko Kumer, Nadja Sadjak, Andreja Trap, Franci Wrolich in Martina Wrolich. Približno dvajset minut traja igrca, kar je idealno za mlajše otroke, ki so bili tiho kot miške.

V Šmihelu so tudi prvič upo-

rabili nov efekt: igro s sencami, ki so še dodatno pričarale strahove v temnem gozdu. Pa kaj bi: Videk se strahov ne boji, s pesmijo jih užene. In tudi šmihelski igralci so s pesmijo preganali tremo in doživeli uspeh!

Lutke in sceno – izredno lepo in učinkovito – je zasnovala Breda Varl, avtor glasbe je Boris Rošker, tehniko je imel na skrbi Niko Krištof, za otroško skupino pa so skrbeli

Marta Smolnik, Rozvita Kolter, Pep Trap in Kristina Jernej. Kepko se je poznalo tudi delo z govornimi vajami Ane Mlakarjeve.

Treba je tudi povedati, da so otroci začeli šivati Vidkovo srajčico že na seminarju v Fiesi – po Bredinih načrtih so lutke sami izrezovali, mamice pa so seveda malo pomagale pri šivanju. Gotovo je tudi to pomagalo, da so postale lutke res njihove, otroške.

Tine Varl pa je po premieri moral izpolniti svojo obljubo. Otrokom je obljubil čisto pravi šampanjec, če bo predstava v rednem stekla. Tine je bil mož beseda in pri Juenni je vsak malce zmočil jezik... S.W.

Odličen koncert v Mariboru Rossinijeva Stabat mater

Mariborska opera na čelu z direktorjem in dirigentom Stanetom Jurgecem ima že dolgo velike ambicije in po raznolikosti svojega dela opravlja dvojno funkcijo: uprizarja operna in baletna dela in skrbi za mariborsko koncertno dejavnost. Poznana po tem, da je v zadnjih letih „krstila“ večino novih slovenskih oper, se je v januarju letos lotila trdega oreha, izvedbe Rossinijeve Stabat Mater, katerega 200-letnico rojstva je lani praznoval ves glasbeni svet.

Stabat Mater dolorosa (stala je žalostna mati) so začetne besede znane srednjeveške sekvence „Stabat mater dolorosa Juxta crucem lacrymosa Dum pendebat Filius“ – o žalostni materi božji, ki je objokana stala ob Jezusovem križu. Prva uspešna izvedba je bila l. 1842 v Parizu. Rossini je že prvotno komponiranim šestim delom dodal še štiri, tako da je nastala veličastna enoinpolurna stvaritev, ki pa ni povsem v religioznem duhu.

Poslušal sem izvedbo solistov, mešanega zbora in orkestra mariborske opere v ponedeljek, 8. februarja, katero je za Prešernov praznik mariborska opera poklonila Mariborčanom. Unionska dvorana je bila nabito polna. Dirigent Stane Jurgec je zbral vrhunski kvartet solistov. Enkratni vrhunski bas Valentin Pivovarov se odlikuje z bronastim glasom, ki doni kot najlepši zvon, izredno je muzikalen in zvesto sledi dirigentovi roki. O njem bomo še veliko slišali. Domači tenor Janez Lotrič je zlasti učinkovito zapel izredno eksponirano arijo v drugem delu, trenutno je edini slovenski tenor, ki zmore te višine. Znana mariborska mezzosopranistka Dragica Kovačič (6. februarja je pela tudi na priredvi ob slovenskem kulturnem prazniku v Železni Kapli) je odlično odpela svoj solo v sedmem delu in se izvrstno vključila v kvartet „Sancta Mater“. Sopranistka Natalija Vorobjova je sicer dobro odpela

Blizine in daljeve

Pričakovati je bilo, da bo zanimanje za predstavitev novih Januševih del veliko. Po letu 1989, ko je v Deželni galeriji v Celovcu pokazal ciklus „Greibenov“, je Januš postal del koroške likovne elite.

Res se je v soboto, 13. februarja, zbralo v Galeriji Šikoronja zavidljivo število poznavalcev in ljubiteljev likovnih umetnosti. Janušovo novo serijo „dnevnik slik“, kot umetnik sam imenuje svoje dnevne likovne meditacije, je uvodoma predstavil direktor koroške Deželne galerije dr. Rohsman. Podčrtal je Janušovo povezovanje oblik narave z umetnimi oblikami. V seriji „Ploskve, robovi, prehodi“ se je umetnik dokopal do lirične skladnosti, se umiril in dozorel. V formah ni več sledu agresivnosti ali zadržanosti prejšnjih let. Strah je minil, zamenjalo ga je razumevanje in duhovni polet v imaginarnost. Posledica so slike, ki so – preprosto rečeno – lepe. Januš izhaja v dnevnik iskanjih iz črne ploskve, katero variira, oblikuje v okvir, lik ali samo črto.

Na ogled je preko 30 del večjega formata. Na voljo je tudi skrbno oblikovan katalog. M.K.

V Rožu klinika za male živali

V Borovljah je živinozdravnik dr. Alexander Rabitsch odprl poleg svoje ordinacije tudi bolnišnico za živali, kjer lahko štirinožni pacienti ostanejo, če je potrebno, na daljšem zdravljenju in negi.

Dr. Rabitsch ordinira od ponedeljka do petka od 16. do 18. ure, pa tudi po dogovoru: tel: 04227/2720, 9170 Borovlje, Waldstr. 13.

svoj del, vendar (očitno ta večer nerazpložena) ni mogla doseči nivoja ostalih treh.

Odličen je bil mešani zbor (pripravil ga je Maksimiljan Feguš), ki se je odlikoval z odlično dikcijo, točnimi vstopi in je zablestel zlasti v a cappella devetem delu „Quando corpus“. Orkester je kljub nekaterim netočnostim dobro opravil svojo nalogo in pripomogel k izrednemu uspehu mariborskih glasbenikov. Vse niti je povezoval Stane Jurgec, katerega gredo vse čestitke za odličen koncert in dobro repertoarno politiko.

Lovro Sodja

Dinamično avstrijsko zunanjetrgovinsko podjetje želi razširiti svoj team:

Iščemo

**sodelavca/ko
za operativno odvijanje
zunanjetrgovinskih poslov**

Obvezno znanje obeh deželnih jezikov in praksa v tej stroki. Zaželeno znanje angleščine in hrvaščine.

Nudimo zanimivo dejavnost v prijetnem delovnem vzdušju.

Javite se na naslov:

Drava Trading HandelsgmbH
Ramsauerstraße 25/I
A-9020 Klagenfurt/Celovec
telefon: (0463) 350740

Slovenski kulturni praznik – proslava v javnem studiu ORF

Čeprav je v Sloveniji 8. februar, dan Prešernove smrti, nov državni praznik, pa je pravzaprav neuradno to že vedno bil. Tudi v Celovcu že dokaj let praznujemo ta dan, pomemben nam je tako kot kultura sama, ki nas na Koroškem še kolikor toliko „vkup drži“.

Letos so v ORF teater vabili Društvo slovenskih pisateljev, publicistov in prevajalcev, slovenska prosvetna zveza in Krščanska kulturna zveza.

dajo svoje narodne in kulturne dediščine.

Sonja Wakounig, Branko Korotaj in Sigi Kolter so brali Prešernov Uvod h Krstu pri Savici ter Neiztrohnjeno srce, danes najbolj znani slovenski kitarist Andrej Grafenauer pa je z neprekosljivo nežnostjo igral skladbe Jakoba Šegule, Alojza Srebotnjaka in Aleša Strajnarja.

Ker je bila proslava posvečena stoletnici smrti koroškega

Letošnji Prešernovi nagrajenci

Petar Ugrin, Edvin Flisar, Janez Pipan, Milena Zupančič, Andraž Šalamun, Edi Berk in Drago Jančar.

Koroška v enciklopediji Slovenije

Enciklopedija kateregakoli naroda posreduje njegovo celovito predstavitev in dejansko lahko nastane šele na osnovi izdelane jezikovne, zgodovinsko-krajepisne in življenjepiske podobe, ker jih pač nujno povezuje v najvišji možni obliki. Takšno temeljno delo torej izpričuje narodovo zrelost, kar lahko nazorno spremljamo tudi v slovenski enciklopediji, ki jo je založba Mladinska knjiga pričela pripravljati že leta 1980. Prvi zvezek je izšel l. 1987 in od takrat ob koncu vsakega leta naslednji, vedno v obsegu 420 strani, velikosti 29 x 21cm.

Tako je zdaj pred nami zares v ponos in pripomoček vsakemu Slovincu že šest razkošno lepih knjig v odličnem tisku in s številnimi, največkrat barvnimi posnetki gradiva.

Za Koroško je gotovo najzanimivejši peti zvezek. Geslo Koroška se dejansko prične že s časnikom Korošec (Celovec 1907-11), zatem pa ga imamo celo dvakrat – najprej kot zgodovinsko deželo v obdelavi Ivana Stoparja in zatem še kot „...pokrajino v severni Sloveniji ob Dravi, Meži in Mislinji“ Mire Strmičnikove. Seveda slednje pomeni Koroško v štirih občinah sedanje državo tvorne Slovenije. Dejansko gre za novejši pojem, vezan na regionalno razdelitev Slovenije v

devet krajin in Koroška je poleg tiste v Avstriji, ki jo še vedno kot edino pozna večina (tudi npr. Leksikon Cankarjeve založbe 1988), torej tudi ena od njih. V najnovejših političnih razpravah pa je za marsikoga navedeni enciklopedijski obseg sporen, saj to Koroško omejuje zgolj na Mežiško dolino in dravograjska vrata. Da gre vsaj v kulturnem smislu za isti prostor, docela potrjuje geslo Koroška slovenska narečja Tineta Logarja, ki „koroščino“ skupaj z Zinko Zorkovo izpričuje vse do Fale in preko Pohorja ter Doliča v Mislinjsko dolino.

Koroški plebiscit je obdelal Janko Pleterski, geslo Koroški Slovenec pa Bogo Grafenauer. Tu je še vrsta drugih s Koroško povezanih gesel, v celoti pa ji je namenjenih več kot 30 strani. Od glasil sta obdelana Kladivo kot list levo usmerjenih mladih koroških Slovencev (Celovec 1970-89) ter Koroški Slovenec (Dunaj in Celovec 1921-41), manjka pa – skoraj neoprostljivo – z ustanoviteljem in dolgoletnim urednikom Avgustom Kuharjem vred (Vorančevim bratom) ravenski Koroški fužinar, pomemben vir za zgodovino, narodopisje in književnost, ki izhaja že od l. 1950.

Naštejmo po vrsti še nekaj najbistvenejših drugih koroš-

kih gesel v obeh zadnjih zvezkih, ne da bi upoštevali državno mejo kot ločnico: duhovnik Kaselj Lovro, Katoliški dom v Tinjah, založnik Franc Kattnič, književnik Peter Kersche, Klopinsko jezero, več klubov koroških Slovencev, knežji kamen, književnika Andrej Kokot in Marjan Kolar, glasbenik Luka Kramolc; Krka (Gurk – brez kakšnega posebnega ozira na Slovence), Krščanska kulturna zveza, Alojzij Kuhar kot duhovnik, časnikar, politik in zgodovinar (brat Lovro je napovedan kot Prežihov Voranc), Labot, glasbenika France Lampret in Lojze Lebič, duhovnik in pesnik Jernej Levičnik, Libeliče, književnik Florjan Lipuš, zgodovinarja Walter Lukan in Avgustin Malle, narodni buditelj Matija Majar Ziljski. Naj omenim še Franja Malgaja, vojaka od soške fronte do Koroške 1918-19, kar je nazadnje opisoval Miloš Mikeln v zgodovinskem romanu Veliki voz in mu s tem postavil najlepši spomenik. Zadnji gesli sta manjšinska zakonodaja v Avstriji ter Marija na Zilji (Maria Gail) z omembo slovenske župnije vse do leta 1935, v letih 1906-19 tudi Meškove.

Koroške sestavke za Enciklopedijo Slovenije pišejo tudi I. Gams, A. Malle, F. Bister, T. Ferenc, M. Linasi in J. Stergar.

Franček Lasbafer

Kitarist Andrej Grafenauer

O Prešernu za današnji čas je spregovoril dr. Matjaž Kmecl, za katerega vemo, da vedno najde prave besede za razmere na Koroškem, katere že dolgo spremlja in ki mu niso vseeno. Opozoril je na dejstvo, da se je Prešeren zavestno odločil za poezijo v materinščini, čeprav bi mu morebiti nemščina prinesla več slave.

„Raje živ svinjski pastir kot pa kralj vseh mrtvih,“ je rekel pesnik. Ljubljana je v Prešernovih časih kaj rada nemškutarila, kar je zapisal tudi v svojih pesmih. Kmecl je ob tej priložnosti tudi položil na srce vsem Slovincem, naj se zave-

rojaka, fizika Jožefa Štefana, je prof. Janko Messner orisal še eno komponento njegovega delovanja: Jožef Štefan kot rodoljub in literat. (Prav Janko Messner je poskrbel, da dijaki slovenske gimnazije niso pozabili na tega znanstvenika in humanista.) Na proslavi je predlagal, naj slovenski koroški politiki in kulturniki končno priredijo simpozij o Jožefu Štefanu, da bi ga tako še bolj približali zavesti koroških Slovencev, Magda Karner in Franci Sadolšek pa sta prebrala nekaj podatkov o Štefanovem življenju.

S.W.

Pustovanje na Kotu

Že nekaj let SPD „Herman Velik“ v Selah na Kotu prireja pustne prireditve za svoje člane, ki ta prizadevanja podprejo s številnim obiskom. Letos so se povabilu odzvali tudi selski župan Berti Wasner s soprogo, župnik Mirko Rakovnik in učitelj na Kotu Heribert Kulmesch s soprogo. Mladinska skupina pod vod-

stvom Silvije Male pa poskrbi, da se vsi vedno iz srca nasmejimo. Tudi letos so s posameznimi skeči poskrbeli za prijetno vzdušje, še posebno pa s skečem „Operacija ni uspela, pacient še živi“ (slika). V prijetni domačnosti ob klobasah in zelju ter ob domačih krapih se je izteklo prijetno nedeljsko popoldne.

E.V.

Nova knjiga o Jožefu Štefanu ob 100 letnici njegove smrti

Sinov si rodila mnogo, vendar ko za hrano, mati, smo prosili te ubogo, nisi imela kaj nam dati,

Jo pri tujih smo iskali, jo pri tujih smo dobili, vendar tuji smo postali, med seboj si tuji bili.

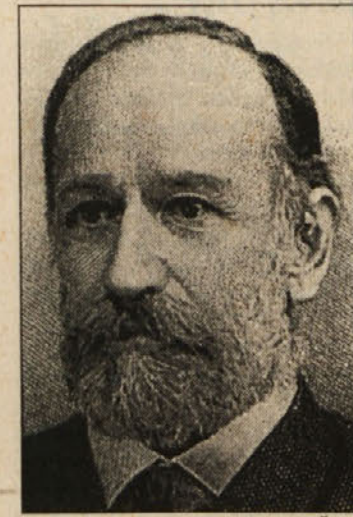
Zabil tud' je marsikteri, mati da si ti njegova, in če vrne se nekteri, čaka revščina ga nova.

Kdo je bil Jožef Štefan, smo v SV že obširno pisali – o tem fiziku svetovnega formata je pri založbi DelGraf v Ljubljani izšla nova knjiga, namenjena njegovi stoletnici.

Sandi Sitar, avtor te biografije, je znan pisatelj, biograf, študiral je tehnično kemijo in umetnostno zgodovino in je

kar nekako predestiniran za tako zahtevno delo.

Za koroške Slovence je zani-

miva še ena komponenta Štefanovega življenja – ohranjene so tudi njegove pesmi, ki jih je

pisal kot izreden domoljub, ki je ljubil svojo slovensko materinščino in je gojil stike s tedanjo slovensko inteligenco, npr. z Bleiweisom, Janežičem, Levstikom in Miklošičem. Štefan je že l. 1855 – še pred Levstikom, zapisal podoben program literarnega razvoja, kakršen je prikazan v Popotovanju od Litije do Čateža. Z Levstikom sta vodila debato, kdaj naj bi bili Slovenci zreli tudi za znanstveno literaturo – najprej znanost in potem beletristika ali obratno.

Na podlagi Štefanovega odkritja zakona o sevanju so svoje znanstveno delovanje razvili Boltzmann, Max Planck in kasneje Albert Einstein, s tem je bil prav on začetnik moderne fizike. Ukvarjal se je z vsemi področji fizike, od mehanike preko optike, akustike do elektrike, kar mu je dalo spodobnost celovitega pogleda na vzročne zveze v fiziki in razvil v njem smisel za velikopoteznost in velike sisteme. S.W.

Zavarovalna ustanova za upokojene delavce prireja govornilne ure za stranke:

Šmohor	1. 3.	8.30 – 12.00	Gebietskrankenkasse
Podklošter	1. 3.	13.00 – 14.00	Občinski urad
Velikovec	3. 3.	8.00 – 12.00	Delavska zbornica
Žitara vas	3. 3.	13.00 – 14.00	Občinski urad
Beljak	5. 3.	8.00 – 12.00	Delavska zbornica
Bekštanj	5. 3.	13.00 – 14.00	Občinski urad
Šentvid	16. 3.	9.00 – 12.00	Delavska zbornica
Wolfsberg	17. 3.	8.30 – 12.00	Delavska zbornica
Pliberk	18. 3.	11.00 – 13.00	Občinski urad
Trg	22. 3.	8.00 – 12.00	Delavska zbornica
Belajk	23. 3.	8.00 – 12.00	Delavska zbornica
Šentjakob	23. 3.	13.00 – 14.00	Občinski urad

Na govornilne ure prinesite s seboj podlage, ki se tičejo vašega problema ali vprašanj!

Vpis v Mohorjevo ljudsko šolo

Vodstvo ljudske šole Mohorjeve sporoča, da je vpisovanje v vse razrede možno, in sicer

v četrtek, 25. 2. od 9.00 do 11.00 ure
v torek, 2. 3. od 11.45 do 13.00 ure
v četrtek, 4. 3. od 9.00 do 11.00 ure
v torek, 9. 3. od 11.45 do 13.00 ure
v četrtek, 11. 3. od 9.00 do 11.00 ure
in v soboto, 13. 3. od 8.00 do 10.00 ure

V ljudski šoli Mohorjeve nudimo poleg dobre dvojezične izobrazbe še zavetišče v hiši, glasbeno izobrazbo v okviru Glasbene šole, zbor in ORFF-tečaja. Učenci tretjega in četrtega razreda imajo tudi možnost, da se prijavijo k prostemu predmetu „smučanje“. Obstaja tudi možnost, da otroka prijavite k judo-tečaju in h gledališki skupini.

Združenje staršev organizira za šolarke in šolarje tudi razne tečaje kot so to smučarski tečaj, lahko atletiko, praktični žurnalizem za otroke, slikanje, nogomet (SAK U8 in U10) in judo.

Staršem sporočamo, da bo v šolskem letu 1993/94 treba plačevati šolnino (šil. 750,- na mesec – 10 krat letno). Popoldansko varstvo stane šil. 1.350,- mesečno; cena vključuje prehrano in strokovno nadzorstvo.

K vpisu prinesite rojstni list in izkaznico o cepljenju

Vodstvo Mohorjeve šole

Slovenski vestnik čestita!

gospe Apoloniji Poltnik z Metlove za god;
gospe Katiji Haimburger z Mrzle vode pri Velikovcu za rojstni dan;
gospodu Hanzeju Sereinigu z Reke za osebni praznik;
gospe Milki Kolenik iz Čirkovč za osebni praznik;
gospodu Folteju Sadjaku iz Šmiklavža za god;
gospodu Valentinu Trinkausu iz Vogrč za god;
gospodu Tomažu Ogrisu z Borovnice za rojstni dan;
gospodu Folteju Wauchu iz Doline za osebni praznik;
Folteju Sadovniku, Zdravku Šmaherju in Francu Modreju za osebne praznike;
gospodu Jozeju Uranku iz Encelne vasi za rojstni dan;
gospe Mariji Piskernig iz Lobnika za rojstni dan;
gospodu Folteju Miklauiu iz Lepene za god;
gospodu Foltiju Orašetu iz Bele za osebni praznik;
gospodu Johiju Orašetu iz Lepene za osebni praznik;
gospodu Valentinu Jantschko z Metlove za osebni praznik;

gospodu Folteju Kasslu iz Striholč za osebni praznik;
gospodu Valentinu Dovjaku iz Sel za osebni praznik;
gospe Anni Schuschu iz Hodiš za rojstni dan;
gospe Emi Dovjak iz Sel za rojstni dan;
Mileni Gröblacher iz Škocijana, Margareti Hobel iz Spodnjih Vinar in Jožefu Gomerniku iz Lovank za osebne praznike;
gospe Jožefi Vavti iz Šmihela za rojstni dan.

Dober dan, Koroška dvakrat na mreži ORF 2!

Slovenska televizijska oddaja „Dober dan, Koroška“, ki je šele to nedeljo doživela svojo 200. izdajo, je utrdila svoje mesto. Prvič se bo namreč zgodilo, da jo bodo gledalci lahko videli kar dvakrat na zaslonih, in sicer v nedeljo, 21. februarja 1993, ob 9.30 na mreži ORF 2, ponovitev pa bo dan navrh, torej v ponedeljek, 22. februarja, in to ob 16.00, prav tako na mreži ORF 2.

Vsekakor razveseljivo dejstvo, saj bo imelo tako še več ljudi možnost, videti slovenski televizijski spored, tokrat v prvem delu iz Celovca, v drugem pa, prvič (presenečenje!) z Dunaja.

Srečanje mladinskih gledaliških in lutkovnih skupin

V petek, 26. 2., in soboto, 27. 2. 1993, v Modestovem in Mladinskem domu v Celovcu Spored:

v petek, 26.2., ob 14.30 v Modestovem domu: „Kdo je napravil Vidku srajčico“ (Levstik/Novak).

Nastopa: otroška lutkovna skupina KPD „Šmihel“.

Režija: Tine Varl
ob 15.15 v Modestovem domu: „Zimska pravljica“ (Darka Čeh)

Nastopa: Otroška lutkovna skupina ŠKD „Celovec“

Režija: Tino Varl
v soboto, 27.2., ob 7.45 v Modestovem domu: „Pavliha in Mica“ (Aurand Harris)

Nastopa: gledališka skupina KPD „Planina“ iz Sel

Režija: Franci Končan
ob 9.30 v Mladinskem domu: „Do tiste stezice, tam je moje“ (Vika Grobovšek)

Nastopa: mladinska gledališka skupina iz Škocijana

Režija: Peter Militarov
ob 9.30 v Modestovem domu: „Srečni dnevi“ (C. A. Puget)

Nastopa: gledališka skupina SPD „Gorjanci“ iz Kotmare vasi

Režija: Jože Vozny
ob 11.15 v Mladinskem domu: „Cirkus na divjem zapadu“ (Žarko Petan)

Nastopa: mladinska gledališka skupina SPD „Radiše“

Režija: Alenka Bole-Vrabec
ob 14.30: Pogovor o predstavah s Horstom Ogrisom

Prireditelj: KKZ

Ljubljanski sejem je predstavil načrte

V Ljubljani nameravajo letos imeti kar štiriindvajset osrednjih sejmskih prireditev, trije pa bodo v Gornji Radgoni. To je povedal direktor Ljubljanskega sejma Borut Jerše na tiskovni konferenci v Celovcu. Celovec je najbližje večje mesto v tujini, kjer je sejmska tradicija razvita, zato je razumljivo, da obe ustanovi iščeta stike in da vedno tesneje sodelujeta. Sejem postaja vedno bolj pomemben kot tržni instrument, kljub pesimističnim napovedim; izkazalo se je, da je človeški kontakt pri sklepanju poslov še vedno nezamenljiv in odločilen.

Ljubljana ima že več kot stoletno tradicijo sejma, lansko in predlansko leto pa sta bili tudi za to ustanovo prelomnica. Spremenilo se je tržišče, treba je bilo reagirati na nove razmere, z evropskim trgovcem se odpirajo tudi nove možnosti.

Prvi sejem bo v Ljubljani že od 17. do 20. februarja – sejem jesenske mode, bogatejši kot kdajkoli. Nadaljevali bodo v marcu s sejmom varovanja premoženja, potem didaktičnih pripomočkov, ribiški sejem, ki bo imel dva dela prvi bo posvečen prostemu času, sprostitvi, turizmu in športu, drugi pa bo bolj tehnične narave. Tudi turistični sejem bo marca. Naj jih naštejemo še nekaj: internacionalni sejem elektronike, informatika, avtomobilski salon, sejem moderne umetnosti in starin, marketing klub, design expo, ponovno bodo oživili sejem pohištva in ga še razširili, sejem o naravi in

zdravju, smučarski sejem, sejem gradbeništva, sejem artiklov široke potrošnje, kmetijsko-živilski sejem – med najbolj znanimi pa je seveda vinski sejem, katerega začetki segajo v leto 1811, ko so bile v Ljubljani prve poskušne vin. Letos nameravajo ponudbo razširiti tudi na embalažo in etiketiranje, prav pri tem sejmu pa si v Ljubljani pričakujejo veliko več sodelovanja z avstrijskimi pridelovalci vin.

Direktor celovškega sejma Pawlik in njegov ljubljanski kolega Jerše sta soglasno menila, da bo sodelovanje vedno pomembnejše – nobeno od obeh mest ne bo moglo prirediti svetovnih sejmov, bodo pa zato izrednega regionalnega pomena v okviru združenja Alpe-Jadran.

Celovec bo predstavil svoj izvozni program v Ljubljani, isto pa namerava storiti Ljubljana v Celovcu. Treba je iskati nove možnosti tudi v sejmskem marketingu, pri čemer naj politika igra podrejeno vlogo, kajti prednjačiti morajo izključno gospodarski interesi. Predvsem pa je treba vlagati v kvaliteto, ki je edina garant za uspešno poslovanje.

Gospod Jerše je še povedal, da želijo nagovarjati predvsem srednje in manjše podjetnike, ki želijo preko sejmov priti na mednarodni trg, pri tem pa sta Koroška in avstrijska Štajerska kot najbližja soseda tudi najpomembnejši tuji partner, saj so ravno avstrijski razstavljalci med temi najštevilnejši.

S.W.

Comedija od zgubljenega sina

Priredba Drabosnjakovega Izgubljenega sina je namenjena amaterskim uprizoritvam na Koroškem. Amaterska igralska skupina iz Roža (večina igralcev obvlada rožansko narečje) skuša Drabosnjakovo igralsko izročilo uprizarjati na način, kakršen je znan iz tradicije: za prijatelje, v narečju, torej v kostanjščini, Drabosnjakovem domačem govoru. Gre za slovenski govor na skrajni severni jezikovni meji, ki ga danes govorijo le še starejši ljudje. Žal na tem jezikovnem območju ni več domače igralske družine; večina prebivalcev je zamenjala svoj jezik, torej govori samo še nemško (morda v posebnih govornih položajih s starejšimi ljudmi vsaj nekateri tudi še slovensko). Kot pri Pasijonu in Pastirski igri je bilo treba tudi za uprizoritev Izgubljenega sina pritegniti igralce iz bližnjih, pa tudi iz bolj oddaljenih krajev.

dr. Herta Maurer-Lausegger

Slovenski pisatelji za slovensko državo

Odlomek iz referata Jaša L. Zlobca na srečanju pisatelju ob Habnarjevem jezeru decembra

Kaj je leta 1990 pomenil antikomunistični nacionalizem?

Slovenski pisatelji so prvi javno postavili vprašanje slovenske države. Tu imam v mislih tako 57. številko Nove revije kot predlog t. i. pisateljske ustave. Šlo je predvsem za psihološke premike v slovenski javnosti in v slovenskih glavah. Strokovno gledano je bila 57. številka NR sračje gnezdo, ustavno-pravno pa pisateljska ustava komajda uporaben dokument.

Toka zgodovine ni mogel nihče več ustaviti. Maja 1989 so pisatelji napisali Majsko deklaracijo, ki je imela v štirih kratkih točkah štirikrat omenjeno državo kot tako rekoč najvišjo vrednoto. Takrat sva se v izvršnem odboru društva pisateljev z rajnkim Marjanom Rožancem vzdržala. Ni se mi zdel kak poseben dosežek, da bi morali ravno pisatelji, ki smo se zmerom tolkli za pravice posameznika, začeti z malikovanjem države.

Dotedanja enotnost Društva slovenskih pisateljev se je z nastankom različnih političnih opcij in strank začela krhati, kar je bilo nekaj čisto normalnega. Hvala bogu, da se je društvo malo pred prvimi parlamentarnimi volitvami končno znebrilo avreole glavne moralne institucije v Sloveniji. Ta moralni pritisk na društvo je namreč iz pisateljev delal služabnike naroda, in sicer v tem smislu, da bi morali pisatelji s svojo avtoriteto podpirati tudi zahteve in vizije, ki so se nam zdele obskurne, zaplankane in provincialne.

Na volitvah so najvidnejši predstavniki Nove revije in vodstva pisateljskega društva nastopili kot ideologi in intelektualni voditelji koalicije Demos. Morda je bila ta povezava potrebna, za pisatelje in za duhovno ozračje v Sloveniji pa nikakor ni bila zdrava. Koalicija Demos, ki je na volitvah spomladi 1990 tudi zmagala, je imela kljub nezdržljivi raznorodnosti en sam skupni imenovalec: antikomunistični nacionalizem. In hočeš nočeš so bili ravno slovenski pisatelji (samo del njih, seveda) tolmači tega dvoglavega spačka.

Namesto narodne sprave smo dobili narodni razdor. Intelektualno smo se namreč vrnili daleč pod raven, ki smo jo skupaj dosegli civilna družba in slovenski pisatelji.

Kaj je leta 1990 pomenil antikomunistični nacionalizem?

Antikomunizem je bil ukrojen po enaki meri kot v vzhodni Evropi, kjer so bili komunistični režimi docela neprimerljivi s tedanjo liberalno slovensko oblastjo. Z demonizacijo komunizma je bila demonizirana vsa slovenska preteklost od leta 1941 naprej, kot da se v vsem tem času ne bi bilo prav nič zgodilo. Slovenija je bila nekaj časa v nevarnosti, da bo kot prva evropska država medvojni kolaboracionizem s fašizmom pozitivno ovrednotila, protifašistični odpor pa obsodila kot zločin. Na vso srečo smo vsaj to sramoto preprečili.

Poleg tega si je antikomunizem izbral za tarčo nekaj, kar je bilo že nepreklicno mrtvo. Mrtvega leva pa od nekaj brcajo in grizejo nespodobneži, zagrenjenci in rognosci.

Nacionalizem kot dvojček antikomunizma ni bil nič boljši. Še zlasti, ker je izhajal iz enakih primitivnih izhodišč. Ponavljala se je stara staliniistična maksima: kdor ni z nami, je proti nam. Mi smo pripravljene umreti za slovenstvo. Kdor ni z nami, je slab Slovenec. In tako naprej ad nauseam.

Pisatelji naj bi bili predvsem vest svojega naroda. Samo spomnimo se, kako so vseprek zmerjali Ivana Cankarja, da žali narod in narodove najbolj svete vrednote. Nekako tako se je dogajalo v novem slovenskem parlamentu vsakomur, ki se je upiral vnaprejšnjim delitvam na naše in njihove in ki si je prizadeval predvsem za dostojanstvo in spoštovanje posameznika.

In zakaj je vrsta pisateljev v novi oblasti molčala ob tem novem primitivnem kolektivizmu? Zaradi cilja, ki mu je bilo ime slovenska država. Temu cilju je bilo vse drugo podrejeno.

Morda bodo moje naslednje besede koga presenetile. Ampak: Amicus Plato, sed magis amica veritas. Sam sem bil v parlamentu na drugi strani: proti apriornemu in počeznemu antikomunizmu, proti histeričnemu nacionalizmu, proti idolatriji slovenske države. Pri tem naj z zadoščenjem povem, da se zaradi tega nisem sprl z enim samim pisateljskim prijateljem na drugi strani skupščinskih klopi.

Rekel bi pa tole: prišlo je skorajda do optimalnega ravnovesja med eno in drugo stranjo. Med tistimi, ki so za vsako, ampak res za vsako cenoto hoteli priti do slovenske države (Fiat Res publica, pereat Slovenia!), in med tistimi, ki nismo hoteli popustiti pri spoštovanju demokracije, razuma, strpnosti.

Rezultati so znani. V na-

sprotju s Hrvaško in marsikatero drugo postsocialistično državo je Slovenija svojo neodvisnost uresničila, ne da bi se pri tem zatekala k avtoritarni zakonodaji in k pomoči policijske ali vojaške države. Čeprav so bile skušnjave velike.

Še večja skušnjava je nekatere obšla ob desetdnevni vojni za slovensko suverenost konec junija in v začetku julija 1991. Tistih deset dni je bilo fascinantnih, kajti ne samo, da ni bilo enega samega izdajalca, tudi nobenega omahljivca ni bilo. Da o pisateljih sploh ne govorim. Na vso srečo (ki spet ni bila samo sreča, temveč srečna kombinacija odločnosti in razuma, s srečno končno prevlado razuma) je bila vojna komajda vojna in je trajala le deset dni. Ko bi bila trajala dlje in bi bilo žrtev veliko, bi bila mlada in krhka slovenska demokracija v resni nevarnosti. Vojni heroji bi terjali svoje plačilo in brž nato obračun z drugače mislečimi. Generali niso bili nikoli demokrati.

Je pa, žal, treba reči, da je prav glede generalov spodrsnilo marsikateremu slovenskemu pisatelju. Pisatelj je po svoji naravi skeptičen človek, ki ve za relativnost vrednot in odločitev, ki ve, da razen v mejnih položajih ni absolutno dobrih rešitev, medtem ko je absolutno slabih rešitev vedno na pretek. Pisatelj ve, da z vsako odločitvijo jemlje nase tudi vso odgovornost in pogosto tudi krivdo. To je pač cena, ki jo je treba plačati za odločanje in opredeljevanje. Intelektualčev habitus je naporen habitus in vsi si nemalokrat želimo, da bi bile stvari bolj enostavne. Zato v zgodovini vedno znova prihaja do tega, da so intelektualci fascinirani nad generali in diktatorji, ki so odločni in brez senčice dvoma, pravi moški, ki niti ne trenejo ob najbolj spornih odločitvah. Na tej stopnici je klecnilo tudi nekaj slovenskih pisateljev, v glavnem iz krogov že omenjene državotvorne revije. Da pa ne bi razpihoval novih nepotrebnih sporov in spopadov, naj nas vse skupaj spomnim, da je tudi po vojni vrsta pisateljev prostovoljno upognila glavo pred vizionarsko energijo partijskih prvakov.

Če potegnemo črto, lahko mirno rečemo, da v današnjem trenutku slovenski pisatelj ni žrtev nacionalističnih siren, čeprav jim je zadnja leta nekajkrat tudi prisluhnil. Slovenija je preveč strukturirana in zrela družba, da bi lahko večina pristajala na poenostavljene rešitve, kakršne edino lahko ponuja nacionalizem.

Izgon pesnikov iz države

Tako kot v vseh postsocialističnih deželah je tudi v Sloveniji po prvih volitvah prišlo v parlament kar nekaj pisateljev. O tem, kako so se ali niso obnesli, sem že nekaj povedal. Ampak zdaj se soočamo z novim fenomenom. Pred dobrimi dvajsetimi leti je rajnik Dušan Pirjevec rad citiral Platona, ki je izganjal pesnike iz Države. Vulgarno varianto sicer lucidne Pirjevčeve domislice danes na Slovenskem srečujemo vsepovsod, pri politikih in pri novinarjih. Intelektualci, še posebej pa pisatelji, naj se ne bi vtikali v politiko. Kultura je kultura in samo kultura. Prej, ko še nismo imeli svoje države, je bila sicer pomembna, zdaj pa naj se umakne v svojo mansardno izbo. Pisatelji naj se vrnejo k pisanju in prepustijo politiko politikom.

Sliši se prav razumno. Ampak, danes s slovensko politiko upravljajo in pometajo vsi: direktorji, zdravniki, obrtniki, naravovarstveniki, kmetje, teologi, fašistoidni ksenofobi, kriminalci in duševni bolniki. V resnici sami amaterji. Pa to nikogar ne moti.

Pisatelji so pač nepredvidljivi in neobvladljivi. Po vsaki zamenjavi režima prej ali slej postanejo vest družbe. Prav zaradi slabih izkušenj iz preteklosti so slovenski pisatelji prvi, ki se zavzemajo za pravno državo, torej za predpogoj demokracije.

Odpor do pisateljev je v resnici strah pred intelektualci. Antiintelektualizem pa je sovraštvo do vsake analize, distance, kritičnosti... Pregreti nacionalizem pa je utelešenje in zmagoslavje iracionalnosti.

Nasprotje samozadostnosti, zatohlosti, šovinizma in ksenofobije so svetovljanstvo, odprtost, razumevanje drugega. Ta linija v slovenski literaturi teče že od Trubarja, Lin-

harta, Prešerna, Cankarja, Župančiča, Kosovela, pa vse do današnjih dni. In kdo bo solidaren z marginalci, če ne pisatelj, ki je sam marginalce že po definiciji.

Sklep

Slovenski pisatelji so sicer prvi spočeli kult slovenske države, vendar so se, razen redkih izjem, tudi prvi streznili. Samo vprašanje časa je, kdaj bodo postali najglasnejši oporečniki leviatanu nacionalne države. Zlasti t. i. državotvorni ministri do neznanosti malikujejo državo, se pravi sami sebe in svoje resorje: slovensko vojsko, slovensko policijo, slovensko diplomacijo in tako naprej.

Kultura in pisatelj pa naj se umakneta na zapeček. Pisatelj naj drži jezik za zobmi, če piše knjige in naj bo vesel, če mu bo sploh kdo kaj objavil.

Zgodovina se tako ponavlja. Če prejšnji režim se je posmehoval pisateljem, kadar smo bili preglasni, in nam naročal, naj se ukvarjamo s svojim poslom. Hkrati pa so nas stari in novi oblastniki in njihovi novinarski lakaji ovajali poštenemu ljudstvu kot problematične in sumljive ljudi, ki se s politiko pečajo samo zaradi oblastželjnosti in zaradi presahlega navdiha.

Tisti, ki je sam oblastželen in do neznanosti ambiciozen, skozi svoja očala presoja tudi druge. Drugače ne zna.

Oblastniki se menjajo, oblast ostaja, skupaj z vsemi svojimi populističnimi triki. Nacionalizem je eno prvih orožij, ki jih oblast vzame v zakup, saj lahko potem vehementno razsoja, kdo je varuh naroda in kdo narodni izdajalec.

Slovenski pisatelji se na te limanice ne bomo ujeli.

V prvih treh letih parlamentarne demokracije na Slovenskem se je izkazalo, da ima kultura – in pisatelj v njej kot ustvarjalec, kot posameznik – opraviti s tako rekoč identičnimi problemi kot nekoč v avtoritarnem režimu. Le mehanizmi nadzora so bolj prefinjeni in prikriti.

SLOVENSKI VESTNIK Nadstrankarski časopis koroških Slovencev

Uredništvo/Redaktion: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, Telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Usmerjenost lista/Blattlinie: seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Urednika/Redakteure: Jože Rovšek, Sonja Wakounig.

Izdajatelj in založnik/Herausgeber und Verleger: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, telefon 0463/514300, telefaks 0463/51430071.

Tisk/Druck: Založniška in tiskarska družba z o.j. Drava, Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/50566, telefaks 0463/51430071.

Oglasi/Anzeigen: Tarviser Straže 16, 9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija, telefon 0463/514300-30, 33 in 40, telefaks 0463/51430071.

Zastopstvo za Slovenijo: ADIT-DZS, Glonarjeva 8, 61000 Ljubljana, Slovenija, telefon 061/329761, telefaks 061/311123.

Letna naročnina: za Avstrijo 370 šil. (za upokojence 280 šil.); za Slovenijo 1500 SIT.

Datum	Kraj	PRIREĐITVE	Prireditelj
Petek, 19. 2. 20.00	Stadtpark v Gradcu	Max Gad: Samo igra je in ne boli Premiera Slovenskega narodnega gledališča iz Ljubljane; igrata Kristijan Muck in Nataša Raljan, režija Ernst M. Binder	Forum Stadtpark
Petek, 19. 2. 19.00	v farni dvorani v Železni Kapli in v hotelu Obir	Pustna prireditev in ples igransambel Melos ples od 21.00 dalje v Obirju	SPD „Zarja“
od 19. 2. do 21. 2.	v gostilni Gabriel v Lešah	Tečaj retorike – vodi Marjan Srienec; prijave pri Veroniki Pietzka, tel. 04235/35 45	KSSŠ
Sobota, 20. 2. 20.00	pri Šoštarju v Globasnici	Ples SAK – igra ansambel Rubin	SAK
Sobota, 20. 2. 19.30	pri Florjanu v Vogrčah	I. pustnja Veseloigra Kakršen gospod, takšen sluga Mestna igralska skupina Vogrče	
Sobota, 20. 2. 18.00	pri Cingelcu na Trati	Pustna veselica Igra – Smeš v zrcalcu za ples igra Trio Drava	SPD „Borovlje“
Sobota, 20. 2. 20.00	pri Kovaču na Obirskem	Pustni ples – za ples igra Trio Pavlič	SPD „Valentin Polanšek“
Sobota, 20. 2. 15.00	v stari šoli v Kotmarji vasi	Pustovanje	SPD „Gorjanci“
Nedelja, 21. 2. 14.00	v farnem domu v Selah	J. Vomberger: Voda Nastopa gledališka skupina iz Železne Kaple, po igri pustovanje	KPD „Planina“ PD, DSG Sele
Nedelja, 21. 2. 14.30	v Kulturnem domu v Šentprimozu	Otroški pustni ples	SPD „Danica“
Nedelja, 21. 2. 14.00	v farni dvorani v Šmihelu	Veseli pust z upokojenci – Igra „Trije klovnji“ petje in ples	Društvo upokojencev
Nedelja, 21. 2. 14.00	v Kulturnem domu na Radišah	Otroški pustni ples na Radišah	SPD „Radiše“
Nedelja, 21. 2. 14.30	v Klubu KSSŠ/Dunaj Mondscheing. 11	Pustovanje za otroke prijave pri Nadi in Kartu, tel. 0222/5520282 do 19.2	KSSŠ/Dunaj
Ponedeljek, 22. 2. 19.30	v stari šoli v Šentjanžu	FESTINO – madrigalna komedija, gostuje Hortus Musicus iz Celovca	SPD „Šentjanž“
Sreda, 24. 2. 19.30	v Slomškovem domu v Celovcu	Wolf in der Maur: Die Folgen des Nationalismus im Osten und Südosten Europas – predavanje	Mohorjeva založba
27. in 28. 2.	v Modestovem in Mladinskem domu	Srečanje mladinskih gledaliških in lutkovnih skupin	KKZ
Sobota, 27. 2. 19.30	v farni dvorani v Šentjakobu	Andrej Šuster Drabosnjak: Komedija od zgu-bljenega sina (Priredila dr. Herta Maurer-Lausegger Režija: Franci Končan	SPD „Drabosnjak“ in KKZ
Nedelja, 28. 2. 14.30	v farni dvorani v Šentjakobu	Andrej Šuster Drabosnjak: Komedija od zgu-bljenega sina	SPD „Drabosnjak“ in KKZ
Nedelja, 28. 2. 18.30	v Kulturnem domu v Šentprimozu	Marionetni balet Trnjulčica Gostuje: Freyer teater iz Ljubljane; režija Edi Majaron	SPD „Danica“
Sobota, 6. 3. 15.00	v farnem domu v Šentjakobu	Stotisočnoga – lutkovna igra gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane	
Nedelja, 7. 3. 11.00	v farni dvorani v Železni Kapli	Stotisočnoga – igra za otroke gostuje Lutkovno gledališče iz Ljubljane	

OBZORNIK

Nespretna politika Franja Tudjmana

ZAGREB. Po porazu na volitvah za županijski državni svet, ki ga je Tudjmanova Hrvatska demokratska zajednica (HDZ) doživela v Istri in Medjimurju, je predsednik Tudjman volilne izide sicer ocenil kot izraz demokratične volje prebivalstva, takoj zatem pa je Istarskemu demokratskemu saboru (IDS), ki je v Istri zmagal in zasedel vsa tri predstavniška mesta iz Istre v državnem svetu, zagrozil, da hrvaška oblast (Tudjman!) ne bo dovolila nikakršnega regionalizma ekstremistov v Istri, ki da se povezujejo z regionalisti v slovenski Istri in italijanskimi nacionalisti. Istra bo po Tudjmanovih besedah prav toliko avtonomna kot vse druge županije na Hrvaškem. Za pravice italijanske narodnostne skupnosti v Istri in na reškem področju pa je

dejal, da bodo pogojevale s pravicami hrvaške manjšine v Italiji. Italijanska vlada je na Tudjmanove izjave že reagirala, ohladitev odnosov pa je slabo znamenje za italijansko-hrvaška pogajanja o potrditvi oz. reviziji Osimskega sporazuma med nekdanjo Jugoslavijo in Italijo, ki ureja prav vprašanja medsebojnega sodelovanja, vključno z varstvom narodnih skupnosti v obeh državah.

Kljub nezadovoljivim rezultatom na nedavnih volitvah pa ima na Hrvaškem še vedno vso oblast Tudjmanova HDZ, saj po ustavi predsednik republike imenuje velike župane županij in tako bo tudi v Istri, kjer bo sedež županije namesto v Pulju v Pazinu, v mestu, kjer ima HDZ edino močno postojanko v Istri.

Fronta narodne rešitve proti Jelcinu

MOSKVA. Kot kaže, je Boris Jelcin v vse večjih težavah. Po težkem sporu s predsednikom ruskega parlamenta Hazbulatovom, v katerem je posredoval tudi predsednik vrhovnega sodišča Zorkin, vendar brez večjega uspeha, je prejšnji teden rusko ustavno sodišče razveljavilo njegov odlok o prepovedi opozicijske stranke Fronte narodne rešitve. Utemeljitev: državljani se imajo pravico zbirati v društvih, organizacijah in strankah.

V tej stranki so povezani nekdanji člani pred dvema letoma razpuščene Komunistične partije Sovjetske zveze in ruski nacionalisti. Na nedeljskem kongresu, katerega se je udeležilo preko 600 delegatov iz vse Rusije, je predsedstvo Fronte izdalo resolucijo, v kateri pravi, da se bo z vsemi silami borila proti Jelcinu, hkrati pa nasprotuje tudi Jelcinovi reformi gospodarstva, ki vodi v kapitalizmu in privatizacijo.

Pet milijard za proračun plač

Slovenska vlada je prejšnji teden ugodila zahtevam sindikata delavcev v vzgoji in izobraževanju, ki je zahteval zvišanje oz. uskladitev plač učiteljev in vzgojiteljev v slovenskih vzgojnoizobraževalnih zavodih. Proteste in grožnje s splošno stavko v šolstvu je v bistvu sprožilo povečanje plač zaposlenim v državnih organih lanskega junija. Zaposleni v vzgoji in izobraževanju so namreč po reformi državne uprave in ministrstev sedaj državni uslužbenci in so plačani iz državnega proračuna. Po besedah ministra za šolstvo in šport dr. Slavka Gabra bosta proračun plač v prosveti državno

blagajno stala okrog pet milijard tolarjev. Ugoditev učiteljem pa bi znala

sprožiti nov plaz pritiskov na vlado, ki le s težavo obvladuje kontrolirano inflacijo. Porast cen na drobno je bila v januarju t. l. 3,7 odstotna, planirana pa le 2-odstotna.

Povezovanje slovenske politične levice

Po decembrskih volitvah, ob katerih je od 24 v parlament vstopilo le 8 strank, je bilo pričakovati, da se bodo neuspešne stranke morale povezati s parlamentarnimi strankami ali pa se bodo vanje celo utopile. Levica je že pred volitvami storila uspešno potezo s povezavo štirih strank v Združeno listo, ki je kar dobro odrezala in je tretja najmočnejša skupina v parlamentu. Socialistična stranka je takratno ponudbo Stranke socialdemokratske prenovbe zavrnila, ker se je čutila dovolj močno za vstop v parlament. Tudi socialdemokratski stranki ni bilo do združevanja, pri prenoviteljih pa jih še vedno moti hipoteka preteklosti. Po volitvah pa je bistveno drugače. Socialisti so ostali praznih rok. Stranka je sicer notranje trdna in ima tudi dober politični kader, toda sama si bo tudi na prihodnjih volitvah težko priborila vstop v parlament. Zato so v zadnjem času intenzivno potekali razgovori z vodstvom vladajoče

Liberalno demokratske stranke, s socialdemokratsko stranko in z Združeno listo. Pri liberalnih demokratih je za socialiste nevarnost, da bi se v njej utopili in bi samo okrepili levo krilo v njej. Boljše izgleda pa imajo v povezavi s Pučnikovimi socialdemokrati, ki so šele na osnovi delitve preostalih glasov prišli v parlament. Kljub združitvi pa nova levostranska stranka ne bi imela velikih možnosti, saj ta prostor premočno zasedajo liberalni demokrati. Najboljše možnosti bi socialisti imeli v Združeni listi, kamor po svojem političnem programu tudi sodijo, saj bi, kot sedanje štiri povezane stranke, v največji meri ohranili avtonomnost in identiteto.

Politična levica za prihodnji mesec pripravljata združitveni kongres, na katerem naj bi se sedanje štiri in na novo vključene leve stranke združile v novo močno levico Združeno socialdemokracijo Slovenije.

J.R.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Sreda, 17. 2. Glasbena sreda
Večerna 21.05 – 22.00 Glasbeni stiki med Slovenijo in Avstrijo

Četrtek, 18. 2. Rož – Podjuna – Zilja

Petek, 19. 2. Stoletnica v slovenskih gorah – prve znanilke slovenskega planinstva na Koroškem (I. Virnik)

Sobota, 20. 2. Od pesmi do pesmi – od srca do srca.

Nedelja, 21. 2.
6.30–7.00 Dobro jutro na Koroškem, duhovna misel (žpk. M. Cvetko)
18.10–18.30 Dogodki in odmevi.

Ponedeljek, 22. 2. Različne poti, en cilj: Zastopstvo koroških Slovencev v deželni zboru

Torek, 23. 2. Partnerski magazin.

Morioka – Šizukuiši

Bojazen, da bosta vreme in veter nagajala na letošnjem svetovnem prvenstvu, je bila upravičena. Že pri treningih za ženski in moški smuk so bile težave zaradi spremenljivega vremena, snežnega meteža in slabe vidljivosti. Nobene tekme niso mogli izvesti po vnaprej določenem programu. Tako so se znova začele diskusije o izbiri Morioka za izvedbo 32. svetovnega prvenstva v smučanju.

Kljub razmeroma majhni oddaljenosti od ekvatorja in toplemu tihomorskemu zraku mrzlih zim tam ne manjka. Za to poskrbi mrzel zrak iz sosednje Sibirije. Vreme je res muhasto in se spreminja iz ure v uro. Če prva jakostna skupina nastopi obsijana s soncem, se lahko zgodi (podobno je bilo pri ženskem kombinacijskem slalomu), da imajo drugi tekmovalci že povsem drugačne razmere – meglo, snežni metež.

V kombinaciji je zmagala Nemka Miriam Vogt, ki je presenetila predvsem v slalomu, pred Američanko Picabo Street, zmagovalko v smuku, in Avstrijko Anito Wachter. Torej vendar bronasta kolajna za Avstrijko, ki si je tudi sama več pričakovala. Vendar se vreme tudi naslednje dni ni izboljša-

rojacom Aamodtom. Bronasto kolajno pa je odnesel glavni favorit (Avstrijec) M. Giradelli, ki pa smuča za Luxem-

Anita Wachter: ena srebrna in ena bronasta

burg. Na nehvaležno četrto mesto se je uvrstil Avstrijec Mader, ki je svoje možnosti za kolajno zapravil v prvem slalomskem teku. Drugi v slalomu in skupno izvrsten 7. pa je postal mladi Slovenec Jure Košir.

Dan navrh pa so bili v avstrijskem taboru bolj zadovoljni. Karin Buder je presenetljivo osvojila zlato v slalomu, po diskvalifikaciji Cobergerjeve pa za nameček še Elfi Eder bron.

Moški pa so v veleslalomu lahko opravili le eno vožnjo, odločitev pa je spet preprečilo vreme.

Tako je v tem nenavadnem veleslalomu, raztegnjenem na dva dni, naslov prvaka prinesel v norveško reprezentanco Kjetil A. Aamodt, pred Avstrij-

vremenske razmere, so končno lahko izvedli tudi kraljevsko disciplino v smučanju – smuk za ženske in moške. Pri tem pa

je bila v središču kritike prav prog za moški smuk. Prekratka, prelahka, premalo strma, preveč pod vplivom vetra itd. Srečni zmagovalec pri moških je bil Švicar Urs Lehmann, ki je s svojo prvo zmago nasploh osvojil tudi prvo in edino kolajno za Švicarje. Srebro je prejel Norvežan Atle Skaardal, bron pa Američan A.J. Kitt. Tudi pri ženskah je presenetljivo zmagala Kanadčanka Kate Pace pred Norvežanko A. Loedemel in Avstrijko A. Haas.

Ker je vreme tudi zadnje dni nagajalo, so moški slalom izvedli prej kot načrtovano. Favorita Alberto Tomba in Slovenec Jure Košir sta izpadla že v prvem teku. Tako je bila prosta pot za Norvežana K.A. Aamodta, ki je s svojo prvo slalomsko zmago v svoji karieri osvojil istočasno tudi naslov svetovnega prvaka. Srebrno kolajno si je prismočal Marc Giradelli (Lux), bronasto pa Avstrijec Thomas Stangassinger.

Zadnji dan tekmovalna pa je organizatorjem uspelo izvesti le še ženski superveleslalom. Zadnje kolajne tega nesrečnega svetovnega prvenstva – kar se tiče vremenskih sprememb – pa so osvojile sledeče smučarke: Katja Seizinger (Nemčija), Silvija Eder (Avstrija) in Astrid Loedemel (Norveška).

Tokrat so bili najuspešnejši Norvežani, ki so osvojili 3 zlate, 3 srebrne in 1 bronasto kolajno. Avstrijci so se vrnili domov z osmimi kolajnami (1/3/4), Mlada slovenska reprezentanca se je kar dobro odrezala. Sicer ni bilo pričakovane kolajne (Jure Košir v slalomu), vendar so prav dekleta pokazala, kaj znajo in da je nanje treba računati. Za kolajne pa bodo imela ta še veliko časa. Mogoče že prihodnje leto na olimpiadi v Lillehammerju na Norveškem ali čez dve leti na svetovnem prvenstvu v Sierri Nevadi (Španija).

Vzpon Francija Wiegeleja

Nekdanji svetovni mladinski prvak, za-homški vrhunski skakalec Franci Wiegele, je po lanskoletnih napornih in zagriženih treningih, ki jih je opravljal v glavnem sam in na svoje stroške, v tej sezoni spet v vzponu. Po lepih uspehih v tekmovalstvu za Evropski pokal in po odličnem sedmem mestu na avstrijskem prvenstvu je pretekli vikend tekmoval v avstrijski ekipi na Univerziadi v Zakopanah na Poljskem. V avstrijskem moštvu so bili še Diess, Schuster in Strohmayr. Ekipno so zmagali in osvojili zlato kolajno, v ekipi je bil Franci Wiegele

drugi najboljši za Schusterjem.

V posamični konkurenci na isti Univerziadi pa je bil Franci za Japoncem Fukido in Avstrijcem Diessom tretji in tako osvojil bronasto kolajno.

Na avstrijskem prvenstvu šolarjev in mladincev v St. Agydnu je bil Zahomčan Florian Riefenthaler pri šolarjih II četrti, Thomas Kuglitsch pa pri mladini II osmi.

Franci Wiegele je ostal v Zakopanah, kjer bo še ta teden nastopil na dveh tekmah za Evropski pokal.

Zahomčan Franci Wiegele

Rezultati 3. tekme za pokal Obirja v Dolnji vasi

3. tekmo pokal Obirja so uspešno izvedli tokrat pri Šmarjeti v Dolnji vasi. Rezultati:

Športne sanke/ženske 1. Elisabeth Matschek, 2. Edith Kuess;

Športne sanke/moški 1. Florian Hribernig, 2. Walter Žura, 3. Josef Jung;

Športne sanke/moški II: 1. Rudolf Čertou, 2. Michael Žura, 3. Karl Božič;

Otroci/dekleta: 1. Sabrina Žura, 2. Manuela Jung, 3. Anita Netschemer, 4. Tamara Brumnik;

Šolarji: 1. Dominik Rožmann, 2. Andreas Tropper, 3. Thomas Tropper;

Šolarke: 1. Natascha Netschemer;

Starostna ženske: 1. Rosemarie Kogaj, 2. Doris Žura;

Splošna ženske: 1. Doris Trauntschnig;

Splošna moški: 1. Florian Hribernig, 2. Valentin Žura, 3. Walter Žura; **Starostna moški I:** 1. Karl Trauntschnig, 2. Miha Travnik;

Starostna moški II: 1. Rudolf Čertou (najboljši dneva), 2. Josef Jung, 3. Tomi Kogaj;

Dvojice: 1. Klaus in Karl Trauntschnig, 2. Valentin in Michael Žura, 3. Sabrina Žura in Walter Warch.

Rožanski otroški pokal

V soboto popoldan so se pomerili tekmovalci za Rožanski otroški pokal v Podnu v veleslalomu. Tokrat mladi selski smučarji niso bili tako uspešni kot sicer. Edino v skupini otroci II – dekleta sta Annemarie Ogris in Melanie Dovjak dosegli drugo oziroma tretje mesto. V tej skupini je zmagala Isabell Sablatnik, ki vozi za Šentjanž. V skupini otroci II fantje, kjer je dosedaj izvrstno vozil tudi Marko Roblek, pa je tokrat zaradi padca precej zaostal, je uspešno zastopal Selane Friedrich Mak in osvojil tretje mesto.

Šentjanško športno društvo aktivno

Športno društvo Šentjanž je skupaj z učitelji Ljudske šole Bilčovs priredilo pred enim tednom v Podnu šolarsko prvenstvo v veleslalomu. Erih Užnik, ravnatelj šole v Bilčovsu in znan športnik, je prevzel vodstvo tega zahtevnega tekmovanja, saj je sodelovalo kar 231 tekmovalk in tekmovalcev. Šef vseh meritev časa pa je bil Hanzi Pšaidler, ki je seveda imel polne roke dela.

Rezultati:

Otroci I/deklice: 1. Isabel Sablatnik, Bilčovs; 2. Melani Dovjak, Sele; 3. Annemarie Ogris, Sele; v ekipnem tekmovalstvu so zmagale učenke Lj. šole iz Sel pred Bistrico v Rožu.

Otroci I/fantje: 1. Pepi Durnik, Bilčovs; 2. Ralf Fister, Bistrica; 3. Patrik Künstl, Borovlje; v ekipnem tekmovalstvu je zmagal Bilčovs pred Bistrico v Rožu.

Otroci II/deklice: 1. Karina Laussegger, Borovlje, Lj. šola 1; 2. Cecilija Michenthaler, gl. šola Borovlje; 3. Katrin Rötting, lj. šola 2 Borovlje. V ekipnem tekmovalstvu so zmagale učenke lj. šole 1 pred lj. šolo 2 v Borovljah.

Otroci II/fantje: 1. Friedrich Mak, Sele; 2. Erich Künstl, Borovlje; 3. Christian Köffer, Bilčovs; ekipna zmaga lj. šole Borovlje 2 pred Bilčovsom.

Šolarke I: 1. Monika Jurič iz Slovenjega Plajberka, ki vozi za glavno šolo v Borovljah in je bila najboljša dneva; 2. Silvija Ogris iz Sel za gl. šolo Borovlje; 3. Sabine Del Fabro iz Borovlje; ekipna zmaga glavne šole Borovlje.

Šolarji I: 1. Egon Wasner iz Sel za gl. šolo Borovlje; 2. Martin Durnik iz Podsinje vasi za gl. šolo Borovlje; 3. Dieter Woschitz, gl. šola Borovlje. 1. Elke Hinteregger; 2. Elisabeth Durnik; 3. Judith Mokina, vse iz Borovlje;

Šolarji II: 1. Kristijan Tammegger; 2. Kristijan Kristan; 3. Žiga Rožič;

Mladinci: 1. Ingo Wurzer; 2. Peter Ogris.

Kjetil Andre Aamodt, najuspešnejši smučar letošnjega svetovnega prvenstva

lo. Isti dan kot ženski kombinacijski slalom so spravili pod streho še moški kombinacijski smuk, nato pa se je čakanje na lepše vreme spet začelo. Vendar pa tokrat ni bil vzrok snežni metež ali veter, temveč za spremembo dež.

Po treh dneh čakanja pa so v Morioki drugič lahko podelili kolajne in to v moški kombinaciji. Zlato je osvojil Norvežan Lasse Kjus pred svojim

cem R. Sazgeberjem in Švedom J. Wallnerjem.

Ženski veleslalom pa je po pričakovanjih dobila prva dama te discipline Francozinja Carole Merle. Izvrstna druga je bila Anita Wachter, ki se je pridružila svojemu fantu Salzbergerju in s tem osvojila drugo kolajno na tem svetovnem prvenstvu. Bronasto kolajno pa je dobila Nemka Martina Ertl.

Potem, ko so skoraj en teden čakali na ugodne

Nova odkritja arheologov

Znani slovenski arheolog Urh Kopač je po trimesečnem izkopavanju na sv. Hemi našel neizpobiten dokaz, da so na Koroškem že pred dvatisoč leti poznali brezžični telefon. Po natančnih raziskavah se je pokazalo, da ni bilo najti niti najmanjšega koščka žice, kar nedvomno priča o visoki tehnologiji tedanjega časa.

Dr. Sommeregger rešil življenje ministru Mocku

Na uradnem obisku avstrijskega zveznega ministra Mocka v Ljubljani je v vlažno limuzino poleg Mocka in Peterleta nenadoma sedla dubiozna oseba, katere niso poznali, oziroma katera se je zdela sumljiva dr. Sommereggerju. Čeprav je tvegala življenje, je vsiljivca na silo potegnil iz avtomobila, rekoč: „Ausse mit dir! Ovdje sedim ja! „Kot je navada, so pripetljaj uradno zamolčali, očividcem pa natvezli, da je oseba telesna straža ministra Mocka. Kljub temu je pričakovati posebno priznanje za komisarja štaba krščanskih demokratov in osebnega svetovalca Peterletovega osebnega svetovalca Karla Smoljeja.

V Celovcu odprli univerzo samo za Slovence

Po burnih razpravah o bodočnosti celovške univerze je Jörg Haider, ki se, kot je znano, od avstrijskih politikov najbolj zavzema za slovensko manjšino, predlagal, da se spremeni univerza v Znanstveno izobraževalno ustanovo koroških Slovencev. Ta projekt je vreden svojega denarja, saj bi Slovenci končno lahko bili sami med sabo in se jim ne bo treba družiti z drugače govorečimi.

V načrtu je tudi projekt „slovenska znanost“, po modelu „koroška znanost“. Za rektorstvo univerze se trenutno pogaja nek center za manjšine na Dunaju, vendar še ni jasno, kako se bo tajnik lahko vozil dnevno z Dunaja v Celovec. Najverjetneje je, da bo imela univerza na voljo tudi lastno letalo.

Tuberkuloza med koroškimi Slovenci! Bolniki zahtevajo jetično zbornico!

Še pred nekaj desetletji nacionalna bolezen, za katero so bili prepričani, da so jo vsaj v Avstriji že iztrebili, nanovo ogroža ljudsko zdravje po zakajenih kavernah. Tuberkuloza, po domače jetika, po nemško Schwindsucht, ogroža, kot smo izvedeli iz zaupnih virov pri priležnem uradu na deželni vladi, del koroških Slovencev.

Pozanimali smo se, kateri pogoji omogočajo širjenje te nevarne ljudske epidemije. V nevarnosti so predvsem tisti, ki so: – duhovno podhranjeni, – lahkoverni, – ki se bojijo svežih vetrov,

– imajo naročene Slovenski vestnik, Nedeljo in Naš tednik, pa ne berejo nobenega.

Tudi simptomi so lahko opazni. Bolnike stresa funkcionalna mrzlica, hrepenijo po močni roki, vidijo dvojno, posebno ko gre za preštevanje, kjer brez vzrokov trmasto vztrajajo na nekakšnem registriranju.

Vendar se bolniki vsaj delno zavedajo nevarnosti, da bi okužili zdrave. Želijo namreč v samoizbrani geto, v tako imenovano jetično zbornico, ki bi imela svoj prostor v karanteni. Bolniki so mnenja, a bodo tam

najlaže uveljavljali svoje pravice pri bolniški blagajni. Res pa je tudi, da jim je malo mar, kaj bo ostalo za druge; bolezen stane ogromno denarja, to naj vsak ve in zahtevajo vse podpore izključno zase.

Bolniki se opravičujejo, da se bo problem čez čas rešil sam od sebe, saj bo po prognozah ministra za zdravstvo v kratkem pomrla približno polovica, pa bo takoj manj stalo. Samoiniciativni zagovorniki jetične zbornice so si sredstva za njeno vodstvo že zagotovili, teže bo z duhovno prehrano tistih preprostežev, ki so že oku-

ženi. Zdravljenje je dolgotrajno in drago, za to pa zmanjkuje finančnih sredstev. Zdravila, ki jih je treba jemati vsak dan, niso poceni, kar sta nam potrdili obe slovenski knjigarni v Celovcu.

Proti ustanovitvi jetične zbornice se je odločno izreklo ustavno varstvo za zdravje, ki je mnenja, da bo bivanje in izoliranost po zatohlih kamrah bolezen še poslabšala. Na vsak način bo treba najti ustrezen način zdravljenja, kajti bolniki so podvrženi nagonu samouničenja, o čemer priča tudi nemško ime Schwindsucht.

Pirhlnovemu hateju v slovo!

Po trudaindelapolnem življenju je za vedno zaprl še drugo oko na pol slepi Pirhlnov hatej. Še dva dni poprej ni nihče mislil, da ga bo tako hitro pobralo, saj je bil pri močeh in je s palico natepel svojega zeta, ki mu je ukradel škatlico tobaka. To je bil hec, da se je cela vas smejala! Ja, ja, humorja so hatej imeli! Pa je prišla božja dekla in rekla: Hatej, dovolj je bilo, pusti še drugim take reči, pa ga je milostno pomorila. To so gledali svojci! Niso verjeli, dokler ga ni sosedova Mojca uščipnila in rekla, Hanzej, jaz sem tu. Ampak Hanzej se ni ganil in so verjeli.

Obupna žalost je prevzela žalostne svojce. Žalostno so začeli iskati testament in potem je bila žalost še večja. Kar stekli so se od žalosti, saj so pa tudi imeli vzrok! Hatej so bili globoko verni in so grunt zapisali farovski kuharici, pa še četrt kile kave na mesec. Pirhlnov hatej bi bili v treh ted-

nih praznovali stoti rojstni dan. Župan bi prišel k njemu in v časopisih bi bil. Pa ni pomagalo. Vendar niso umrli zanalašč, kot to pravi njegova tretja žena. (Prvi dve sta mu umrli zaradi notranjih poškodb – tretja je bila močnejša od njega).

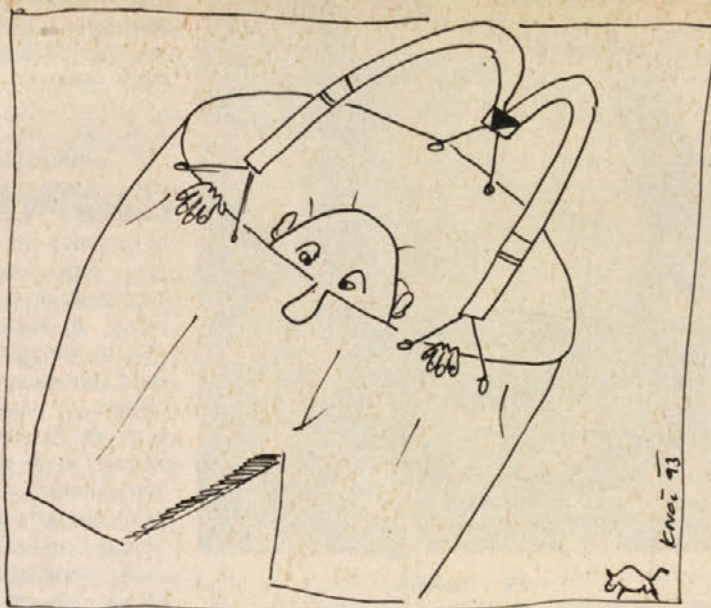

Pirhlnov hatej so bili veseljak

Vsi, ki smo ga poznali, smo znali ceniti njegovo dobroto. Majhnim otrokom je rad obljubljal, da jim bo cukrčkov kupil. Pa humorja je imel, kot smo že povedali! Rekel je na primer: jutri bom dal grunt čez – potem pa je zetu osle kazal. To je bilo smeha! Čeprav ga niso vedno vsi razumeli, nam bo hatej ostal za vekomaj v blagem spominu. Zgledovali se bomo po tebi!

Pogrebni obred so opravili častiti gospod Ofersammler in po slovensko povedali „počivaj v miru na veke amen“.

Koliko nas je v hlačah, nam hočejo pokazati

Navaden intervju z navadnimi vprašanji

Ime: poklicna skrivnost
Poklic: sommelier en gros
Rojen: da
Živi: še malo

- Kako se počutite kot Slovenec, ki je vedno zapostavljen?
– Ja...
- Bi vi vstopili v etnično zbornico?
– Raje bi v enološko.
- Če bi vam mladenka podarila kondom in se vam zraven sladko nasmehnila, ki bi naredili?
– Sladkarij ne jem.
- Zakaj vas ni bilo na gimnazijski ples?
– Tja, gredo samo tisti, ki kaj

nase dajo, jaz pa ne vem, kaj bi dal.

- Ali ste zavedni?
– Takole okrog enajstih dopoldne se pa že ponavadi zavem.
- Kaj mislite o emancpah?
– Nak, z menoj se pa že ne boste šli mance.
- KFaj vas najbolj vznemirja.
– Da se več ne vznemirjam.

Naš tednik v knjižni izdaji

Izvedeli smo, da se Mohorjeva tiskarna namerava preseliti v Vetrinj, kjer bo imela na voljo obsežnejše prostore. Tiskati morajo naslednjo številko Našega tednika, ki bo po obsegu prekosila vse dosedanje. Objavili bodo namreč vsa pisma bralcev, katerih doslej zaradi premajhnega formata niso.